

آلدرسُ الْخَامِسُ

﴿قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخُلُقُ﴾

بگو در زمین بگردید و بنگرید چگونه [خدواند] آفرینش را آغاز نمود؟

۱۳۱.	آموزش قواعد	بخش اول
۱۴۳	تست‌های قواعد	بخش دوم
۱۲۶	فن ترجمه	
۱۳۰	تست‌های ترجمه	
۱۳۴	پاسخ پرسش‌های چهارگزینه‌ای	
۱۳۹	آزمون درس پنجم	

بخش اول

قواعد

أنواع جملة

۱ جملة اسمیه: جمله‌ای است که با اسم شروع می‌شود.

اجزای اصلی (الگوی) جمله‌اسمیه: مبتدا + خبر؛ مثال: أحمد تلميذ. (احمد، دانشآموز است). / مریم خبر. (مریم، بازی می‌کند).
مبتدا خبر

● **مبتدا:** به اسمی می‌گویند که در ابتدای جمله‌اسمیه می‌آید و درباره آن خبری گفته می‌شود. مبتدا معادل نهاد در زبان فارسی است.

● **خبر:** به کلمه یا کلماتی می‌گویند که پس از مبتدا می‌آید و معنای آن را کامل می‌کنند. خبر در واقع درباره مبتدا توضیح و خبری را ارائه می‌دهد یا امری را به آن نسبت می‌دهد. خبر معادل گزاره در زبان فارسی است.

مثال‌های بیشتر: المؤمنون صادقون. (مؤمنان، راستگو هستند). / المطر ينزل على الأرض. (باران، بر زمین می‌بارد).
مبتدا خبر

● **نکته:** بهترین راه تشخیص خبر، پی بردن به مفهوم عبارت و توجه به ترجمه و معنای جمله است. از آن جا که می‌دانیم مبتدا و خبر اجزای اصلی جمله هستند، بنابراین برای تشخیص خبر بهتر است توجه کنیم که کدام کلمه یا عبارت بعد از مبتدا، رکن اصلی کلام است و با مبتدا جمله را کامل می‌کند.

مثال: رَبِّنْبَ، بِنْتَ عَلِيٍّ (ع). (زینب، دختر علی (ع) است).

در جمله بالا با توجه به ترجمه عبارت می‌فهمیم که «بنث» بعد از «رَبِّنْبَ» از اجزای اصلی جمله و در نقش خبر است.

مثال: رَبِّنْبَ بِنْتَ عَلِيٍّ (ع)، مُبَلَّغَةً رسالَةً كَربَلَاءَ (زینب دختر علی (ع)، ابلاغ‌کننده رسالت کربلاست).

آیا به نظر شما در جمله بالا نیز «بنث» خبر است؟

در این جمله‌گوینده دیگر نمی‌خواهد بگوید که «زینب، دختر [علی (ع)] است»؛ بلکه می‌خواهد بگوید که «زینب، ابلاغ‌کننده است»؛ پس مقصود اصلی متکلم و جزء اصلی جمله بعد از «رَبِّنْبَ»، کلمه «مُبَلَّغَةً» است که با مبتدا معنای جمله را کامل می‌کند و در نقش خبر قرار دارد.

بنابراین ملاحظه می‌کنید که توجه به مفهوم جمله و ترجمه عبارت، برای تشخیص خبر بهترین راهنمایست.

● **نکته:** بعد از اسم اشاره | اگر اسم «ال» دار بیاید: خبر نیست؛ مثال: هذا التلميذ (این دانشآموز)
اما اگر اسم بدون «ال» بیاید: خبر است؛ مثال: هذا تلميذ. (این، دانشآموز است).
خبر

--- نمونه سؤال ---

عَيْنُ المبتدأ و الخبر في العبارات التالية:

۱) القيمة الغذائية لهذه الشمرة كثيرة.

۲) هذا التمرين يكتب واجباته.

۳) التلميذ المثالي يكتب واجباته.

ترجمه: ارزش غذایی این میوه، زیاد است.

ترجمه: این خرما، برای بعضی از بیماری‌های بدن مفید است.

ترجمه: دانشآموز نمونه، تکالیفش را می‌نویسد.

۱) القيمة: مبتدأ / كثيرة: خبر

۲) هذا: مبتدأ / نافع: خبر

۳) التلميذ: مبتدأ / يكتب: خبر

۲ جملة فعلیه: جمله‌ای است که با فعل شروع می‌شود.

اجزای اصلی (الگوی) جمله‌فعلیه: فعل + فاعل + [گاهی] مفعول

مثال: وَجَدَ صَدِيقَ السَّعَادَةِ فی مُساعدةِ التَّاسِ. (دوست تو خوشبختی را در کمک کردن به مردم یافت.)

فعل فاعل مفعول

تلعب مريم: (مریم بازی می‌کند)
 فعل فاعل

❖ **فعل:** کلمه‌ای است که بر انجام دادن کاری یا داشتن حالتی در گذشته، حال یا آینده دلالت دارد.

❖ **فاعل:** اسمی است که بعد از فعل قرار می‌گیرد و فعل به آن نسبت داده می‌شود؛ به عبارت دیگر، فاعل انجام‌دهنده کار یا دارنده حالت است.

مثال: أ لا يسمعُ الحَكَامُ نِداءَ الْمَظْلومِينَ؟ (آیا حاکمان صدای ستمدیدگان را نمی‌شنوند؟)
 فعل فاعل مفعول

❖ **نکته:** در زبان عربی، اگر مانند زبان فارسی فاعل قبل از فعل باید، دیگر به آن فاعل نمی‌گویند. مثلاً در جمله «حَمِيدَةٌ ذَهَبَتْ إِلَى الْبَيْتِ»: حمیده به خانه رفت.، نمی‌توانیم بگوییم «حَمِيدَةٌ» فاعل است. (می‌دانیم که این جمله چون اسمیه است، «حَمِيدَةٌ» نقش مبتدا را دارد.)

❖ **نکته:** فعل از نظر جنس (مذکور یا مؤنث بودن) باید با فاعل هماهنگی داشته باشد.

مثال: مذکور: يَدْخُلُ الْمُؤْمِنُ الْجَنَّةَ: مرد مؤمن وارد بهشت می‌شود.
مؤنث: تَدْخُلُ الْمُؤْمِنَةُ الْجَنَّةَ: زن مؤمن وارد بهشت می‌شود.

❖ **نکته:** مطمئن‌ترین راه برای یافتن فاعل در جمله، توجه به ترجمه عبارت و درک مفهوم جمله است.

❖ **نکته:** سوال کردن با «چه چیزی؟» یا «چه کسی؟» هم می‌تواند ما را در پیدا کردن فاعل کمک کند.

مثال: لَهُمْ جَنَاثُ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا: آن‌ها باع‌هایی دارند که از زیر [درختان] آن‌ها، جوی‌ها روان است.

«تجّري» یعنی «جاری می‌شود / روان است»؛ حال می‌پرسیم: چه چیزی جاری می‌شود؟ جواب: رودها، پس «الأنهار» فاعل «تجّري» است.

❖ **مفعول:** اسمی است که فعل بر آن واقع می‌شود و معمولاً در جواب «چه چیزی را؟» یا «چه کسی را؟» می‌آید.

❖ **توجه:** اگر در این کتاب یا هر جای دیگری با کلمه «مفعول به» مواجه شدید، بدانید که همان «مفعول» است: (مفعول به = مفعول)

❖ **دقت گنید:** مفعول به غالباً بعد از فاعل می‌آید.

❖ **نکته:** هرگاه مفعول از نوع ضمیر متصل باشد، مفعول قبل از فاعل می‌آید.

مثال: يُحِبُّنِي المَعْلَمُ. (معلم مرا دوست دارد.)
مفعول فاعل

شاهدَكَ الأَسْتَاذُ فِي الْمَلْعُبِ. (استاد، تو را در ورزشگاه دید.)
مفعول فاعل

❖ **نکته:** گاهی مبتدا و خبر و نیز فاعل و مفعول، صفت یا مضافق‌الیه می‌گیرند و خودشان موصوف و مضاف می‌شوند.

مثال: صُدُورُ الْأَحْرَارِ قُبُورُ الْأَشْرَارِ. (سینه‌های انسان‌های آزاده، آرامگاه اسرار است).
مبتدا مضافق‌الیه خبر مضافق‌الیه

يَرْزَعُ الْفَلَاحُ الْمَجْدُ أَشْجَارَ التَّفَاجِ. (کشاورز کوشان درختان سبب می‌کارد.)
فعل فاعل صفت مفعول مضافق‌الیه

----- نمونه تست -----

عَيْنُ الْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ لِلكلماتِ الْمُعَيَّنةِ:

«الْبِلَادُ الْإِسْلَامِيَّةُ مَجْمُوعَةٌ مِنَ الشُّعُوبِ الْكَثِيرَةِ وَ تَعِيشُ الْأَمَمُ الْإِسْلَامِيَّةُ فِي مَسَاحَةٍ وَاسِعَةٍ مِنَ الْأَرْضِ.»

(۲) خبر - خبر

(۴) فاعل - مفعول

(۱) مفعول - مبتدأ

(۳) خبر - فاعل

(۵) گزینه (۳)

«مَجْمُوعَةٌ» کلمه‌ای است که با مبتدا (البلاد) مفهوم جمله را کامل می‌کند. «الْأَمَمُ» نیز فاعل است، زیرا فعل «تعِيشُ» به آن نسبت داده شده است.

تست‌های قواعد

١- «ما قَسَمَ اللَّهُ لِلْعِبَادِ شَيْئاً أَفْضَلَ مِنَ الْعُقْلِ»؛ عَيْنُ الْفَاعِلِ:

- (١) الْعِبَادِ (٢) اللَّهُ (٣) شَيْئاً (٤) أَفْضَلَ

٢- «فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ»؛ عَيْنُ الْمَفْعُولِ:

- (١) اللَّهُ (٢) سَكِينَةً (٣) رَسُولٍ (٤) الْمُؤْمِنِينَ

٣- «تُحَوَّلُ الْأَسْمَاكُ الْمُضَيِّئَةُ ظَلَامَ الْبَحْرِ إِلَى نَهَارٍ مُضِيءٍ»؛ عَيْنُ الْفَاعِلِ وَالْمَفْعُولِ:

- (١) الْأَسْمَاكُ - ظَلَامٌ (٢) الْمُضَيِّئَةُ - ظَلَامٌ (٣) الْمُضَيِّئَةُ - مُضِيءٌ (٤) الْأَسْمَاكُ - مُضِيءٌ

٤- عَيْنُ الصَّحِيحَ عَنِ الْمَفْعُولِ فِي الْعِبَارَةِ التَّالِيَةِ: «غَالِبًا يَلْعُقُ الْقِطْ جَرْحَهُ عِدَّةَ مَرَاتٍ حَتَّى يَلْتَئِمُ».

- (١) مُؤْتَثٌ وَمَضَافٌ (٢) مَذَّكُورٌ وَمَوْصُوفٌ (٣) مَذَّكُورٌ وَمَضَافٌ (٤) مُؤْتَثٌ وَمَوْصُوفٌ

٥- عَيْنُ الْفَاعِلِ مُضَافًا:

(١) لَا يَكْفُفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وَسَعَهَا ﴿١﴾

(٣) شَجَّعَ التَّلَامِيدُ فَرِيقَهُمُ الْفَائِرُ فِي نِهَايَةِ الْمُسَايِقَةِ بِسَبَبِ تَجَاهِهِ.

٦- عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ الْمَفْعُولُ:

(١) شَاهَدَهَا وَهِيَ تَخْرُجُ إِلَى السُّوقِ بِسُرْعَةٍ.

(٣) فِي كَثِيرٍ مِنَ الْأَوْقَاتِ يَتَأَثَّرُ بَعْضُنَا بِبَعْضٍ.

٧- عَيْنُ الْمَفْعُولِ مَوْصُوفًا:

(١) فِي إِحْدَى الْأَيَّامِ الْمَاطِرَةِ شَاهَدَنَا ظَاهِرَةً عَجِيبَةً فِي سَمَاءِ مَدِيَّتِنَا.

(٣) إِنَّ عَالَمَ الْحَيَّاتِ مَمْلُوكٌ بِعِجَابِ مَا اكْتَشَفَهَا الْبَشَرُ حَتَّى الْآنَ.

٨- عَيْنُ الْمَفْعُولِ بِهِ ضَمِيرًا:

(١) يُحِبُّ هَذَا التَّلَمِيدُ الْلُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ لَأَنَّهَا لِغَةُ دِينِهِ وَ ثَقَافَتِهِ.

(٣) شَاهَدَنَا أَسْتَاذُ الْلُّغَةِ الْفَارَسِيَّةِ عِنْدَمَا كَانَ يَذَهَّبُ إِلَى مَمَّرٍ مُجاوِرٍ.

٩- عَيْنُ الْمَفْعُولِ لَيْسَ مُقَدَّمًا عَلَى الْفَاعِلِ:

(١) أَحْيَا نَاسًا يَلْاحِظُ الْإِنْسَانُ ثَمَرَةً أَعْمَالِهِ بَعْدَ سَنَوَاتٍ كَثِيرَةٍ.

(٣) يَدْرِسُنَا مَعْلِمُنَا الْكَرِيمُ الْأَخْلَاقُ إِضَافَةً إِلَى الدُّرُوسِ الْمَدْرَسِيَّةِ.

١٠- عَيْنُ عِبَارَةِ لَيْسَ فِيهَا فَاعِلٌ:

(١) وَبِالْحَقِّ أَنْزَلَهُ وَبِالْحَقِّ تَرَلَهُ ﴿٢﴾

(٣) إِنَّ عَدَدَ الْمُشَارِكِينَ فِي الْمُسَابِقَاتِ الْعِلْمِيَّةِ يَسْعُفُهُ.

١١- عَيْنُ عِبَارَةِ فِيهَا الْفَاعِلُ وَالْمَفْعُولُ مَعًا:

(١) يَحْتَفِلُ النَّاسُ فِي الْهَنْدُورَاسِ بِهَذَا الْيَوْمِ سَنَوِيًّا.

(٣) يُوَكِّدُ الْقُرْآنُ عَلَى حُرُبَيَّةِ الْعَقِيْدَةِ وَ حِفْظِ الْاِتْهَادِ فِي الْعَالَمِ الْإِسْلَامِيِّ.

١٢- عَيْنُ عِبَارَةِ فِيهَا مَفْعُولَانِ اثْنَانِ:

(١) إِنَّ الْمَدْرَسَةَ لَا مُثُلُّ لَهَا وَ غَيْرُهُ طَرِيقَةُ تَدْرِيسِهَا.

(٣) إِخْرَاجُ إِدِيسُونَ بِالْمُحاوَلَةِ الْكَثِيرَةِ أَكْثَرَ مِنْ أَلْفِ إِخْرَاجٍ مُهْمَمٍ.

١٣- عَيْنُ الْفَاعِلِ جَمِيعًا مَكَسِرًا:

(١) ظَلَامٌ يَوْسُفُ إِخْوَتَهُ وَ تَرَكُوهُ فِي أَعْمَاقِ الْبَيْرِ.

(٣) عَلَى الْأَمْهَاتِ أَنْ يُؤَدِّبَنَ الْأَوْلَادَ تَأدِيبًا صَحِيْحًا.

- ٢) يَدْهُبُ الطَّلَابُ إِلَى الْجَامِعَاتِ لِاِكْتِسَابِ الْعِلْمِ وَالْتَّرَبَّى بِالْأَخْلَاقِ الْحَسَنَةِ.
٤) إِسْتَحْدَمَتِ الصَّيْنُ نُقُودًا وَرَقَيَّةً لَأَوْلَى مَرَّةً فِي الْعَالَمِ.

- ٢) وَقَعَتْ هَذِهِ الْحِكَايَةُ قَبْلَ أَرْبَعِينَ سَنَةً فِي بِلَادِ ← الْحِكَايَةُ
٤) إِبْدَأَ الْعَامُ الْدَّارَسِيُّ الْجَدِيدُ فَيَدْهُبُ الطَّلَابُ إِلَى الْمَدَارِسِ. ← الْعَامُ الْدَّارَسِيُّ

- ٢) «مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أُمَّالِهِ» : مضافٍ إليه
٤) تَقْدِرُ الْنَّمَلَةُ عَلَى حَمْلِ شَيْءٍ يَفْوُقُ وَزْنَهَا خَمْسِينَ مَرَّةً: مفعول

- ٢) فِي إِحْدَى الْأَيَّامِ وَقَعَ عُدُوانٌ بَيْنَ الْأَخْوَيْنِ.
٤) يَدُورُ قَمَانٌ أَثْنَانٌ حَوْلَ كَوَافِكِ الْمِرْبِخِ.

- ٢) إِنِّي أَعْرُفُهُ جَيْدًا فَإِنَّهُ كَانَ يُسَاعِدُنَا فِي بَعْضِ دُرُوسِنَا.
٤) عَنَّدَنَا مَوْسُوعَةً كَبِيرَةً تَوَجَّدُ فِيهَا مَوْضِعَاتٍ رائِعَةً.

- ٢) سَيَأْتِي الْمَعْلُومُ قَرِيبًا فَلَا تَذَهَّبُوا إِلَى سَاحَةِ الْمَدَرَسَةِ.
٤) صَنَعَ النَّجَارُ چِدارًا حَشِيبًا بَيْنَ الصَّدِيقَيْنِ.

- ٢) مَا اسْتَرْجَعْنَا أَمَانَةَ ذَلِكَ الرَّجُلِ بِسُهُولَةٍ.
٤) «رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي»

- ٢) مَنْ زَأَى مِنْكُمْ أَحَدًا يَدْعُو إِلَى التَّغْرِيقَ فَهُوَ عَمِيلُ الْعَدُوِّ: مفرد - مفعول
٤) لَا تَحَرِّكْ عَيْنَ الْبُوْمَةِ فَإِنَّهَا ثَابِتَةٌ: مؤنث - فاعل

- ٢) إِلْتَقَطْنَا صُورًا كَثِيرَةً رائِعَةً فِي السَّفَرَةِ الْعِلْمِيَّةِ.
٤) تَعَشَّرُوا كَالْإِخْوَانَ وَ تَعَامَلُوا كَالْأَجَانِبِ.

- ٢) «كُلُّ جُزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ» : خبر
٤) طَلَبَتِ الْأُمُّ مِنْ وَلَدِهَا حَمْلَ حَقِيقَةً مَمْلُوءَةً مِنَ الدَّهْبِ: مفعول

- ٢) عَلَيْنَا أَلَا نُصْبِعُ أَوْقَاتَنَا فِي أَيَّامِ الْعَطْلَةِ: جمع سالم للمؤنث - مفعول
٤) نَظَرَ الْوَلَدُ إِلَى وَالِدِيهِ حُبًّا لَهُمَا عِبَادَةً: مؤنث - خبر

- ٢) «كُلُّ جُزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ» : خبر
٤) عَلَى حِفْظِ الْأَحْرَارِ ثَابِتَةً عَلَى حِفْظِ عَهْوِدِهِمْ.

- ٣) عَلَى حِفْظِ الْأَحْرَارِ

١٤- عَيْنُ الْخَطَأُ عَنِ الْفَاعِلِ (حَسْبِ الْقَوَاعِدِ وَالْمَعْنَى):

- ١) تُخْرُجُ الْمُؤْمِنَاتِ اللَّهُ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ.
٣) نَيْمٌ أَخِي الصَّغِيرُ مِنْ عَمَلِهِ السَّيِّئِ وَأَنَا عَوَّذَتُ.

١٥- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي تَعْبِينِ الْفَاعِلِ:

- ١) النَّجَارُ مَاصِنَعٌ چِدارًا بَلْ صَنَعَ چِسْرًا عَلَى النَّهَرِ. ← النَّجَارُ
٣) يَشَاهِدُ النَّاسُ فِي حَدِيقَةِ الْحَيَوانَاتِ أَنْوَاعًا مُخْتَلِفَةً مِنْهَا. ← النَّاسُ

١٦- عَيْنُ الْخَطَأُ عَنِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطَأً:

- ١) هَلْ كَانَتِ الْهَدَى يَا مِنْسَابَةً حَفَّةً مِيلَادِ الْمَدَرَسَةِ؟: مضافٍ إليه
٣) يَسَافِرُ صَدِيقِي إِلَى قَرْيَةِ لَانَّهُ بِحَاجَةٍ إِلَى الْهَدَى: فاعل

١٧- عَيْنُ المُثَنَّى فَاعِلًا:

- ١) الْدَّهْرُ يَوْمَانِ: يَوْمٌ لَكَ وَ يَوْمٌ عَلَيْكَ.
٣) لَا يَرِيدُ بِكُمُ الشَّيْطَانُ خَيْرًا فَهُوَ عَدُوُّكُمُ الْمُبِينُ.

١٨- عَيْنُ ضَمِيرِ «نَا» مَفْعُولاً:

- ١) «إِنَا نَطَعْمُ أَنْ يَعْفُرَ لَنَا رُثَبَا حَطَايَانَا»
٣) خَبْرُ نَجَاجِ فَرِيقَنَا أَثَارَ اِتَّهَا رُمَلَاتِنَا.

١٩- عَيْنُ الْمَفْعُولِ بِهِ مَوْصُوفًا:

- ١) أَجَابَ الْمَعْلُومُ عَنْ أَسْئِلَةِ التَّلَامِيْدِ أَمْسِ.
٣) عَصَفَتْ رِيَاحٌ شَدِيدَةٌ فَأَصَابَتْ سَفَيَّهُمْ صَرَّةً.

٢٠- عَيْنُ الْمَفْعُولِ «جَمِيعًا مُكْسَرًا»:

- ١) أَرَادَ مُسَافِرٌ تَسْلِيمَ نُقُودِهِ إِلَى سَحْصِ أَمِينِ.
٣) أَرِيدُ مِنْكُمْ أَنْ تَجْعَلَ نُقُودَكُمْ فِي الصَّنْدُوقِ عِنْدَ السَّفَرِ.

٢١- عَيْنُ الْخَطَأُ عَنِ الْكَلِمَاتِ الْمُعَيَّنَةِ:

- ١) الْسَّبَابُ هُمُ الَّذِينَ وَصَلَوُا إِلَى سِنِ الْبَلُوغِ: جمع مكسر - مضافٍ إليه
٣) تَعَلَّمُوا الْعِلْمَ وَ تَعَلَّمُوا لَهُ السَّكِيْنَةَ وَ الْوَقَارِ: مؤنث - مفعول

٢٢- عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ الْمَفْعُولُ:

- ١) «يَرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ»
٣) «وَ لَا يَنْظِلُمْ رَبُّكَ أَحَدًا»

٢٣- عَيْنُ الْخَطَأُ عَنِ الْمَخْلُّ الْإِعْرَابِيِّ:

- ١) عَلَى كُلِّ النَّاسِ أَنْ يَتَعَايِشُوا مَعَ بَعْضِهِمْ تَعَايِشًا سِلْمِيًّا: مفعول
٣) حَمِيدُ وَ صَدِيقَةُ صَادِقَانِ فِي كَلَامِهِمَا: خبر

٢٤- عَيْنُ الصَّحِيحِ عَنِ الْكَلِمَاتِ الْمُعَيَّنَةِ:

- ١) «مَا ظَلَّمُنَاهُمْ وَلِكِنْ ظَلَّمُوا أَنْفُسَهُمْ» : مفرد - مفعول
٣) الْمُؤْمِنُونَ إِلَّا حَوَّةً فَلَا يَجُوِّزُ الْخِلَافُ بِيَهُمْ: مؤنث - خبر

٢٥- عَيْنُ الْخَبَرِ فِي الْعِبَارَةِ التَّالِيَّةِ: «قَلْوَبُ الْأَحْرَارِ ثَابِتَةٌ عَلَى حِفْظِ عَهْوِدِهِمْ».

- ١) الْأَحْرَارِ

٢٦- عَيْنُ الْخَطَأُ فِي تَعْبِينِ الْخَبَرِ:

- ١) الطَّالِقَةُ الْكَهْرَبَائِيَّةُ فِي عَضْرِنَا سَبَبَ رَئِيسِيُّ لِتَقْدِيمِ الصَّنَاعَاتِ الْجَدِيدَةِ: سَبَبَ
٢) الصَّاعِقَةُ كَهْرَبَاءٌ تَنْزَلُ مِنَ السَّمَاءِ مَعَ الرَّوْدِ: كَهْرَبَاءٌ
٣) مَسِيدُ الْإِمَامِ أَثَرَ قَدِيمَهُ فِي مُحَافَظَةِ اصْفَهَانَ: أَثَرَ
٤) الْفَلَاحُ مَنْ يَعْمَلُ فِي الْمَرْزَعَةِ: يَعْمَلُ

-٢٧- عَيْنِ الصَّحِيحِ حَسَبَ الْقَواعِدِ:

- (١) إِنَّا مُتُّ جَرْوُجَ الْجَنْدِيَ بَعْدَ أَنْ إِسْتَفَادَتْ مِنَ الْأَعْشَابِ الطَّبِيبَةِ.
 (٣) رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ.

-٢٨- عَيْنِ عَبَارَةٍ يَوْجَدُ فِيهَا الْفَاعِلُ وَ الْمُبْتَدَأُ مَعًا:

- (٢) إِفْتَرَبْتُ سَيَارَةً مِنْهُ وَ صَدَمْتُهُ.
 (٤) الْعِلْمُ أَصْلُ كُلِّ خَيْرٍ وَ الْجَهْلُ أَصْلُ كُلِّ شَرٍّ.

-٢٩- عَيْنِ الْعَدَدِ حَبَّرَا:

- (٢) تِسْعَةَ عَشَرَ طَالِبًا يَذْهَبُونَ إِلَى الْمَسَابِقَاتِ الْرَّياضِيَّةِ.
 (٤) {إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَعَشَرَ كَوْكَبًا وَ الشَّمْسَ وَ الْقَمَرَ}

-٣٠- عَيْنِ مَا فِيهِ حَبَرَانِ اثْنَانِ:

- (٢) أَنَا دَخَلْتُ الصَّفَّ الثَّانِي وَ أَنْتَ تَدْخُلُ الصَّفَّ الْأَوَّلَ.
 (٤) أَكْثَرُ حَطَايَا ابْنِ آدَمَ فِي لِسَانِهِ.

-٣١- عَيْنِ الْمُبْتَدَأِ مَوْصُوفًا:

- (٢) الْفُسْتَانُ مِنَ الْمَلَابِسِ التَّسَائِيَّةِ ذَاتِ الْأَلوَانِ الْمُخْتَلِفَةِ.
 (٤) الْمَرَاقِقُ الْعَامَّةُ هِيَ الْأَماْكِنُ الَّتِي تَمْتَلَكُهَا الدُّولَةُ.

-٣٢- كم عَدَدُ الْجَمْلِ فِي الْعِبَارَةِ التَّالِيَّةِ: {قُلْ مَنْ أَنْزَلَ الْكِتَابَ الَّذِي جَاءَ بِهِ مَوْسَى}

- (٤) خَمْسٌ
 (٣) أَرْبَعٌ
 (٢) ثَلَاثٌ
 (١) اثْنَانِ

-٣٣- عَيْنِ الْمُبْتَدَأِ مُثْنَى:

- (٢) الْجِيرَانُ أَخْبَرُونَا بِمَا حَدَّثَ فِي الشَّارِعِ.
 (٤) مَهْرَاجَانُ الْأَرْهَارِ يَنْعَقِدُ فِي بَعْضِ الدُّولِ خَاصَّةً فِي أُورُوبَا.

-٣٤- عَيْنِ الْحَطَّا حَسَبَ الْقَواعِدِ:

- (١) يَدْهَبُ فَرِيقٌ مِنَ الْعَلَمَاءِ إِلَى سَفَرٌ عَلَمِيَّةٌ فِي مَحَافَظَةِ أَرْدَبِيلِ.
 (٣) الْمِشْمِشُ فَاكِهَةٌ تَأْكُلُهَا النَّاسُ مُجَعَّفَةً أَيْضًا.

-٣٥- عَيْنِ مَا لَيْسَ جَمْلَةً اسْمِيَّةً:

- (١) {مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أُمَّالِهَا}
 (٣) أَنْزَلَ الْوَرُودَ إِنْفَاتَحَ بِسَبَبِ قُدُومِ الرَّبِيعِ.

-٣٦- عَيْنِ مَا فِيهِ الْمَفْعُولُ بِهِ:

- (٢) الْعَلَمَاءُ مَا يَسُوُّونَا مِنْ مَعْرِفَةٍ سِرِّ تِلْكَ الظَّاهِرَةِ الْعَجِيْبَةِ.
 (٤) السَّجَرَةُ تَنْمُو مِنْ حَبَّةٍ صَغِيرَةٍ.

- (١) يَا بَنْتِي، أَنْتِ غَيْرِتِ حَيَاتِي، فَأَشْكُرُكِ كَثِيرًا.
 (٣) هَذِهِ الْوَرَودُ إِنْفَاتَحَ بِسَبَبِ قُدُومِ الرَّبِيعِ.

-٣٧- عَيْنِ الْحَطَّا عَنِ الْعِبَارَةِ التَّالِيَّةِ: {أَتَأْرَتْ إِنْتَبَاهَنَا مُحاوَلَةً تِلْكَ التَّلَمِيذَةِ الْمُجَدَّدَةِ الْمِتَالِيَّةِ}.

- (٢) الْمُجَدَّدَةُ: صَفَتِ لِ«الْتَّلَمِيذَةِ»
 (٤) نَا: مَضَافٍ إِلَيْهِ

-٣٨- عَيْنِ الصَّحِيحِ حَسَبَ الْقَواعِدِ:

- (١) عِنْدَمَا تَفَقَّدَ الْإِعْصَارُ سُرْعَاهَا تَسَاقَطَ الْأَسْمَاكُ عَلَى الْأَرْضِ.
 (٣) إِكْتَشَفَ الْعَلَمَاءُ أَنَّ الْأَضْوَاءَ تَتَبَعَّثُ مِنْ نَوْعٍ مِنَ الْبَكْتِيرِيَّا.

-٣٩- عَيْنِ مَا لَيْسَ فِيهِ الْمُبْتَدَأُ وَ الْفَاعِلُ وَ الْمَفْعُولُ بِهِ مَعًا:

- (٢) أَخَافُ أَنْ يَأْكُلَهُ الْذَّئْبُ وَ أَنْتَمْ عَنْهُ غَافِلُونَ
 (٤) أَنَا قَرَأْتُ الرَّسَالَةَ الَّتِي اسْتَلَمَ زَمِيلِي عَبْرَ الْإِنْتَرْنَتِ.

- (١) الْحَسَدُ يَأْكُلُ الْحَسَنَاتِ كَمَا تَأْكُلُ النَّازَ الْحَطَّابُ.
 (٣) {وَ يَصْرُبُ اللَّهُ الْأَمْنَالَ لِلنَّاسِ}

بخش دوم

ترجمه

ترجمه مضارع بعد از «آن» و «حتی»

هرگاه فعل مضارع بعد از حروف «آن» (که) و «حتی» (تا، تا این که) بباید، معنای آن از «مضارع اخباری» به «مضارع التزامی» تغییر پیدا می‌کند.

مثال: **يَعْفُر :** می‌آمِرَ زَدَ \leftarrow **أَنْ يَعْفُر :** **كَه بِيَامِرَزَد** // **يَسْمَع :** می‌شنود \leftarrow **أَنْ يَسْمَع :** **كَه بِشَنُودَ**

يَدْهَب : می‌رود \leftarrow **حَتَّى يَدْهَب :** **تَابِرُود** // **يَقْهَم :** می‌فهمد \leftarrow **حَتَّى يَقْهَم :** **تَابِفَهَمَد**

أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَعْفُرَ اللَّهُ لَكُمْ : آیا دوست ندارید **كَه** خدا شما را **بِيَامِرَزَد؟**

يَلْعَقُ الْقِطْ جُرْحَةً عَدَّةَ مَرَّاتٍ حَتَّى يَلْتَمِم : گریه زخمش را چند بار می‌لیسد **تَابِبِهُودِ يَابِد**.

همان‌طور که در مثال‌های بالا می‌بینید، حروف «آن» و «حتی» علاوه بر تغییر در معنای مضارع، در شکل ظاهری آن نیز تغییر ایجاد می‌کنند و علامت آخر آن را از ضممه (ـ) به فتحه (ـ) تبدیل می‌کنند.

❖ **نکته:** می‌توان در فارسی حرف «آن» را قبل از مضارع ترجمه نکرد.

مثال: **تَسْتَطِعُ الْجِزْبَاءَ أَنْ تُذَيِّرَ عَيْنِيهَا فِي الْجَاهَاتِ مُخْتَلِفَةٍ :** آفتاب پرست می‌تواند چشم‌هایش را در جهت‌های مختلفی بچرخاند.

نمونه تست: **هل يُفْكِنُ أَنْ تَفْتَحَ النَّوَافِذَ حَتَّى يَخْرُجَ هَوَاءً دَاخِلِ الْغَرْفَةِ؟؛ عَيْنُ الصَّحِيفِ:**

(۱) آیا اگر پنجره‌ها را باز کنی، هوای داخل اتاق خارج می‌شود؟

(۲) آیا امکان دارد تا پنجره‌ها را باز می‌کنی هوای داخل اتاق های بیرون برود؟

(۳) آیا ممکن است پنجره را باز کنی که هوای داخل اتاق بیرون برود؟

گزینه (۴): اشتباهات باز سایر گزینه‌ها:

(۱) عدم ترجمة «يمكن» / اگر \leftarrow که / عدم ترجمة «حتی» / خارج می‌شود \leftarrow خارج شود

(۲) تا \leftarrow که / باز می‌کنی \leftarrow باز کنی / عدم ترجمة «حتی» / اتاق‌ها \leftarrow اتاق

(۳) پنجره \leftarrow پنجره‌ها / که \leftarrow تا

❖ **حل سریع:** «**حَتَّى**» \leftarrow تا، تا این که [رد سایر گزینه‌ها]

ترجمه عبارات مهم درس

غواصانی که در شب به اعمق اقیانوس رفتند، صدها چراغ الکتریکی دارای رنگ‌های مختلفی را دیدند که نورشان از ماهی‌های نورانی فرستاده می‌شود، و تاریکی دریا را به یک روز روشن تبدیل می‌کند که غواصان در آن می‌توانند در نورهای این ماهی‌ها عکس بگیرند.	الْغَوَاصُونَ الَّذِينَ ذَهَبُوا إِلَى أَعْمَقِ الْمُحِيطِ لَيَلَّا، شَاهَدُوا مِئَاتِ الْمَصَابِحِ الْكَهْرَبَائِيَّةِ ذَاتِ الْأَلوَانِ مُتَعَدِّدَةِ الَّتِي يَنْبَغِيُّ صَوْهُهَا مِنَ الْأَسْمَاكِ الْمُضَيَّةِ، إِكْتَشَفَ الْعَالَمَاءَ أَنَّ هَذِهِ الْأَصْوَاءَ تَنْبَغِيُّ مِنْ نَوْعٍ مِنَ الْبَكْتِيرِيَّا الْمُضَيَّةِ الَّتِي تَعْيَشُ تَحْتَ عَيْوَنِ تِلْكَ الْأَسْمَاكِ.
دانشمندان کشف کرده‌اند که این نورها از نوعی باکتری نورانی فرستاده می‌شود که زیر چشمان آن ماهی‌ها زندگی می‌کنند.	إِنَّ لِسَانَ الْقِطْ سِلَاحً طِبَّيًّا دَائِمً، لَأَنَّهُ مَمْلُوٌ بِعُدُدٍ تُفْرِزُ سَائِلًا مُطَهَّرًا، فَيَلْعَقُ الْقِطْ جُرْحَةً عَدَّةَ مَرَّاتٍ حَتَّى يَلْتَمِمِ.
زبان گریه یک سلاح پرشکی همیشگی است، زیرا آن پر از غده‌هایی است که مایع پاک‌کننده‌ای را ترشح می‌کنند، پس گریه زخمش را چند بار می‌لیسد تا بگیرد.	إِنَّ لِسَانَ الْقِطْ سِلَاحً طِبَّيًّا دَائِمً، لَأَنَّهُ مَمْلُوٌ بِعُدُدٍ تُفْرِزُ سَائِلًا مُطَهَّرًا، فَيَلْعَقُ

برخی از پرندگان و حیوانات توسط غریزه خود گیاهان دارویی را می‌شناسند و می‌دانند چگونه گیاه مناسب را برای جلوگیری از بیماری‌های گوناگون استفاده کنند.	إِنَّ بَعْضَ الطُّيُورِ وَ الْحَيَوانَاتِ تَعْرُفُ بِعِرَبِرِتِهَا الْأَعْشَابَ الطَّبِيعِيَّةَ وَ تَعْلَمُ كَيْفَ سَسْعَمُ الْعَشَبَ الْمُنَاسِبَ لِلْوِقَايَةِ مِنَ الْأَمْرَاضِ الْمُخْتَلَفَةِ.
و این حیوانات انسان را به خواص پزشکی بسیاری از گیاهان بیابانی راهنمایی کرده‌اند.	وَ قَدْ دَلَّتْ هَذِهِ الْحَيَوانَاتُ الْإِنْسَانَ عَلَى الْخَوَاصِ الطَّبِيعِيَّةِ لِكَثِيرٍ مِنَ النَّبَاتَاتِ الْبَرِّيَّةِ.
بیشتر حیوانات علاوه بر دارا بودن زبان مخصوص به خود، یک زبان مشترک دارند که می‌توانند از طریق آن [حرف] یکدیگر را بفهمند.	إِنَّ أَغْلَبَ الْحَيَوانَاتِ إِضَافَةً إِلَى امْتِلَاكِهَا لِلْغُةِ خَاصَّةٍ بِهَا، تَمْلِكُ لُغَةً عَامَّةً سَسْطَعِيْغُ مِنْ خَالِلِهَا أَنْ تَتَفَاهَّمَ مَعَ بَعْضِهَا.
کلاغ صدایی دارد که به وسیله آن به سایر حیوانات هشدار می‌دهد تا به سرعت از منطقه خطر دور شوند.	فَلِلْغَرَابِ صَوْتٌ يُحَذِّرُ بِهِ بَقِيَّةَ الْحَيَوانَاتِ حَتَّى تَبْتَعَدَ سَرِيعًا عَنْ مِنْطَقَةِ الْخَطَرِ.
اردک مخزن‌هایی طبیعی نزدیک دم‌هایش دارد که شامل روغن مخصوصی است که روی بدنش پخش می‌شود پس تحت تأثیر آب قرار نمی‌گیرد.	لِلْبَطْ خَرَانَاتُ طَبِيعِيَّةٌ بِالْقُرْبِ مِنْ أَذْنَابِهَا تَحْتَوِي زَيْتاً خَاصَّاً يَنْتَشِرُ عَلَى أَجْسَادِهَا فَلَا تَنَاثِرُ بِالْأَمْاءِ.
آفتاب پرست می‌تواند چشمانتش را در جهت‌های مختلف بچرخاند بدون این‌که سرش را حرکت دهد و او می‌تواند در یک زمان به دو جهت نگاه کند.	سَسْطَعِيْغُ الْحَرِبَاءِ أَنْ تُدِيرَ عَيْنِيهَا فِي اتِّجَاهَاتٍ مُخْتَلِفَةٍ دُونَ أَنْ تُحَرِّكَ رَأْسَهَا وَ هِيَ سَسْطَعِيْغُ أَنْ تَرَى فِي اتِّجَاهَيْنِ فِي وَقْتٍ وَاحِدٍ.
چشم جغد حرکت نمی‌کند و ثابت است، ولی او این کمبود را با حرکت دادن سر خود در هر ناحیه‌ای جبران می‌کند و می‌تواند سرش را یک دور کامل بچرخاند، بدون این‌که بدنش را حرکت دهد.	لَا تَنَحِّرُكَ عَيْنُ الْبَوْمَةِ، فَإِنَّهَا ثَابِتَةٌ، وَلَكِنَّهَا تَعْوَظُ هَذَا التَّقْصُ بِتَحْرِيلِ رَأْسِهَا فِي كُلِّ نَاحِيَّةٍ وَ سَسْطَعِيْغُ أَنْ تُدِيرَ رَأْسَهَا دَائِرَةً كَامِلَةً دُونَ أَنْ تُحَرِّكَ جِسْمَهَا.
حسادت خوبی‌ها را می‌خورد، همان‌طور که آتش هیزم را می‌خورد.	الْحَسَدُ يَأْكُلُ الْحَسَنَاتِ كَمَا تَأْكُلُ التَّازَ الْحَطَبَ.
خداآوند برای بندگان چیزی بالاتر از عقل را تقسیم نکرده است.	مَا قَسَمَ اللَّهُ لِلْعِبَادِ شَيْئاً أَفْضَلَ مِنْ الْعُقْلِ.
خواب با علم بهتر از نماز با نادانی است.	نَوْمٌ عَلَى عِلْمٍ خَيْرٌ مِنْ صَلَاةٍ عَلَى جَهَلٍ.
آیا کسی که آسمان‌ها و زمین را آفرید قادر نیست مانند آن‌ها را بیافریند؟	﴿أَوْ لَيْسَ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِقَادِرٍ عَلَى أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ﴾
می‌خواهد شما را از سرزمینتان بیرون کند؛ چه دستور می‌دهید؟	﴿بِرُّيْدَ أَنْ يُعْرِجُوكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ﴾
پروردگار، از این‌که از تو چیزی را بخواهم که نسبت به آن آگاهی ندارم، به تو پناه می‌برم.	﴿رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ﴾
همانا ما امیدواریم که پروردگارمان خطاهایمان را بیامرزد.	﴿إِنَّا نَطَمَعُ أَنْ يَعْفُرَ لَنَا بِئْنَا حَطَابِيَانَا﴾
برای خودم سود و زیانی ندارم، مگر آن‌چه که خداوند بخواهد.	﴿لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَ لَا ضَرًا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ﴾
خداآوند برای شما آسانی می‌خواهد.	﴿بِرُّيْدَ اللَّهُ يُكَمِّلُ الْيَسِيرَ﴾
بزرگ‌ترین نادانی زیاده‌روی کردن در ستایش کردن و نکوهش کردن است.	أَكْبَرُ الْحُمُقِ الْإِغْرَاقِ فِي الْمَدْحِ وَ الدَّمِ.
آیا مردم را به نیکی فرا می‌خوانید و خودتان را فراموش می‌کنید؟	﴿أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْإِيمَانِ وَ تَنْسَوُنَ أَنْفُسَكُمْ﴾
خداآوند به هیچ‌کس جز به اندازه توانایی‌اش تکلیف نمی‌کند.	﴿لَا يَكُلُّ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وَسَعَهَا﴾
دوست‌داشتنی‌ترین بندگان خدا نزد خداوند سودمندترین آن‌ها برای بندگانش می‌باشد.	أَحَبُّ عِبَادَ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ أَنْفَعُهُمْ لِعِبَادِهِ.
نگاه کردن فرزند به پدر و مادرش به خاطر دوست داشتن آن‌ها عبادت است.	نَظَرُ الْوَلَدِ إِلَى وَالِدِيهِ حَتَّى لَهُمَا عِبَادَةٌ.
با ادب بودن، رشتی اصل و نسب را می‌پوشاند.	حُسْنُ الْأَدَبِ يَسْتَرُ قُبَحَ النِّسَبِ.
دشمنی دانا بهتر از دوستی نادان است.	عِدَوَةُ الْعَاقِلِ خَيْرٌ مِنْ صَدَاقَةِ الْجَاهِلِ.

واژگان و اصطلاحات درس

ذَنْب: دم «جمع: آذناب»	بَارِكَ اللَّهُ فِيكَ: آفرین بر تو	بَيْتَعْدُ: دور شد (مضارع: بَيْتَعَدُ / مصدر: بَيْتَعَاد)
رَيْتَ: روغن «جمع: رُيُوت»	بَرِيَّ: خشکی، صحرایی	إِنْجَاهٌ: جهت
سَائِلٌ: مایع - پُرسشگر	بَطَّاً: اردک	إِخْتَوَى: دربر داشت
ضَدْرُ: سینه «جمع: ضُدور»	بَكْتِيرِيَا: باکتری	(مضارع: يَحْتَوِي / مصدر: إِحْتِواء)
ضَوءٌ: نور «جمع: أَصْوَاءٌ»	بُومٌ: جسد	أَحْسَنْتَ: آفرین بر تو
طَلْعَ: طمع ورزید (مضارع: يَظْمُعُ)	تَأَمَّلُ: تحت تأثیر قرار گرفت (مضارع: يَتَأَمَّلُ / مصدر: تَأَمَّلُ)	أَدَارَ: چرخاند، اداره کرد
ظَلَامٌ: تاریکی	تَحْرِكٌ: حرکت کرد (مضارع: يَتَحَرَّكُ / مصدر: تَحَرَّكُ)	(مضارع: يَدِيرُ / مصدر: إِدَارَة)
عَادَ: پناه برد (مضارع: يَعُودُ)	جُرْحٌ: زخم	إِسْتَطَاعَ: توانست
عَشْبٌ طَبَيْيَّ: گیاه دارویی «جمع: أَعْشَابٌ طَبَيْيَّةٌ»	حَتَّىٰ: تا این‌که «حَتَّىٰ بَيْتَعْدُ: تا دور شود»	(مضارع: يَسْتَطِيعُ / مصدر: إِسْتَطَاعَة)
عَوْصَ: جبران کرد (مضارع: يَعْوَصُ / مصدر: تعویض)	حَزِيبَاً: آفتاب پرست	إِسْتَعَانَ: یاری جست
قَطْأٌ: گربه	حَرَكَ: حرکت داد (مضارع: يَحْرُكُ / مصدر: تحریک)	(مضارع: يَسْتَعِينُ / مصدر: إِسْتَعَانَة)
قَيْدٌ: بند	حَمْقٌ: نادانی	إِسْتَفَادَ: استفاده کرد
لَعْقٌ: لیسید (مضارع: يَلْعُقُ)	حَوَّلَ: تبدیل کرد (مضارع: يَحْوُلُ / مصدر: تحول)	(مضارع: يَسْتَفِيدُ / مصدر: إِسْتَفَادَة)
مُضَيِّعٌ: نورانی	خِرَائِتَهُ: انبار «جمع: خِرَائِاتٍ»	إِضَافَةً إِلَىٰ: افرون بر، علاوه بر
مُطَهَّرٌ: پاک‌کننده	خَلَاقٌ: بسیار آفریننده	أَفَرَّ: ترشح کرد (مضارع: يَفْرُرُ / مصدر: إِفَرَاز)
مَلَكٌ: مالک شد، دارد، فرمانروایی کرد (مضارع: يَمْلِكُ)	ذَلٌّ: راهنمایی کرد (مضارع: يَذْلُّ)	إِلَتِئَامٌ: بهمود یافت (مضارع: يَلْتَئِمُ / مصدر: إِلَتِئَام)
نَدَمٌ: پشیمانی	دونَ أَنْ: بی‌آنکه «دونَ أَنْ يَحْرَكَ: بی‌آنکه حرکت	إِلْتَقَاطُ صُورٍ: عکس گرفتن
وَقَائِيَةٌ: پیشگیری	دَهْدَه»	إِنْزَاحٌ: نورانی کردن
		أَنْشَدَ: سرود (مضارع: يَنْشِدُ / مصدر: إِنْشَاد)

كلمات مترادف

نَهَايَةٌ = زَبَالَةٌ (زباله)	دَلَّ = هَدَى (هدایت کرد)
نَاحِيَةٌ = مِنْطَقَةٌ (منطقه، ناحیه، محدوده)	نَاحِيَةٌ = مِنْطَقَةٌ (منطقه، ناحیه، محدوده)
حَجْرَةٌ = غُرْفَةٌ (اتاق)	حَقِيقَةٌ = وَاقِعٌ (واقعیت)
يَنْبُوُعُ = عَبْنٌ (چشممه)	رَأَىٰ = نَظَرَ (دید)
مِنْ فَضْلِكَ = رَجَاءٌ (لطفاً، خواهشمندم)	مُشَاهَدَةٌ = نَظَرٌ (دیدن)
جَاهِزٌ = حَاضِرٌ (آمده، حاضر)	بَيَاتٌ = أَعْشَابٌ (گیاهان)
حَمْقٌ = جَهْلٌ (نادانی)	إِسْتَطَاعَ = قَبِيرٌ (توانست)
حَلْقٌ = صَنْعٌ (ساختن)	بَئَىٰ = صَنْعٌ (ساخت)

أَرْضٌ (زمین) ≠ سَمَاءُ (آسمان)	نَفْعٌ (سود - منفعت) ≠ ضَرَرٌ (زيان - ضرر)
إِنْتَرَبٌ (نژدیک شد) ≠ إِنْتَغَدٌ (دور شد)	عِلْمٌ (علم) ≠ جَهْلٌ (نادانی)
بَرَيْ (خشکی، صحرایی) ≠ بَحْرِيَّ (دریایی) / مَائِيَّ (آبی)	يَسْرٌ (راحتی) ≠ عُشْرٌ (سختی)
إِحْسَانٌ / بِرَزٌ (نیکی) ≠ إِسَاعَةٌ (بدی)	كَبِيرٌ (بزرگ) ≠ صَغِيرٌ (کوچک)
عَامٌ (عمومی، مشترک) ≠ خَاصٌ (مخصوص، اختصاصی)	مَدْحُ (ستایش) ≠ ذَمَّ (نکوهش)
عَدَاوَةٌ (دشمنی) ≠ صَدَاقَةٌ (دوستی)	بَرَزٌ (خشکی) ≠ بَحْرٌ (دریا)
قَرْبٌ (نژدیک شد) ≠ بَعْدَ (دور شد)	ذَنْبٌ (گناه - نافرمانی) ≠ طَاغَةٌ (اطاعت کردن - بندگی کردن)
إِسْتَطَاعَ (توانست) ≠ عَجَزَ (ناتوان شد)	سُكُوتٌ (سکوت) ≠ كَلَامٌ (سخن)
فَرِحَ (شاد) ≠ حَزِينٌ (ناراحت - غمگین)	عَاقِلٌ (عقل) ≠ جَاهِلٌ (نادان)
ظَلَامٌ (تاریکی) ≠ ضَيَاءٌ (نور، روشنایی)	سُلْمٌ (صلح) ≠ خَزْبٌ (جنگ)
سَائِلٌ (مایع) ≠ جَامِدٌ (جامد)	قَصِيرٌ (کوتاه) ≠ طَوِيلٌ (طولانی)
أَحْيَاءٌ (زنده‌ها) ≠ أَمْوَاتٌ (مرده‌ها)	

جمع‌های مکسر

معنى	مفرد	جمع	معنى	مفرد	جمع	معنى	مفرد	جمع
عکس	صورة	صُور	جا، مکان، محل	مَكَان	أَماكن	تن، کالید	جَسَد	أَجْسَاد
پرنده	طَيْرٌ	طَيْور	مَثَل، نمونه	مَثَلٌ	أَمْثالٌ	آزاد، آزاده	حُرَّ	أَهْرَار
چشم - چشمہ	عَيْنٌ	عَيْون	بیماری	مَرَضٌ	أَمْراضٌ	گروه، جماعت	جِزْبٌ	أَحزَابٌ
غَدَه، عضوی از بدن که ماده‌ای ترشح می‌کند.	عَدَّةٌ	عَدَدٌ	يار، یاور	نَاصِرٌ	أَنْصَارٌ	خبر	خَبَرٌ	أَخْبَارٌ
آرامگاه، گور، قبر	قَبْرٌ	قُبُورٌ	جاسوس	جَاسُوسٌ	جَوَاسِيسٌ	دم	ذَنْبٌ	أَذْنَابٌ
قصر	فَضْرٌ	فَصُورٌ	گنجینه	خِزَانَةٌ	خَزَانَاتٌ	رمز، راز	سِرَز	أَسْرَارٌ
شهر	مَدِيَّةٌ	مُدُنٌ	خطا	خَطَا	خَطَايَا	درخت	شَجَرٌ	أَشْجَارٌ
چراغ	مِصْبَاحٌ	مَصَابِحٌ	خصوصیت، ویژگی	خَاصَّةٌ	خَواصٌ	یار، همنشین	صَاحِبٌ	أَصْحَابٌ
پادشاه	مَلِكٌ	مُلُوكٌ	زيارت‌کننده	زَائِرٌ	رُؤَارٌ	نور	ضَوءٌ	أَضْوَاءٌ
			شاعر	شَاعِرٌ	شُعَرَاءٌ	گیاه	عُشْبٌ	أَعْشَابٌ
			سينه	صَدْرٌ	صُدُورٌ	عمق	عُمْقٌ	أَعْمَاقٌ

تست‌های ترجمه

■■ تشخیص معنای واژه ■■

٤٠- عَيْنَ الصَّحِيحَ فِي تَرْجُمَةِ هَذِهِ الْلُّغَاتِ: «يَنْبَغِثُ - يَسْتَطِيعُ - يَسْتَعْمِلُ»

- (١) پخش می‌شود - قادر است - به کار می‌برد
- (٢) فرستاده می‌شود - توانست - کار می‌کند
- (٣) گسترش می‌یابد - می‌تواند - مشغول می‌شود
- (٤) فرستاده می‌شود - می‌تواند - به کار می‌گیرد

٤١- عَيْنَ الصَّحِيحَ فِي تَرْجُمَةِ هَذِهِ الْلُّغَاتِ: «ضَوءٌ - أَذْنَابٌ - رَّيْتَ»

- (١) روشنایی - گناهان - شکوفه
- (٢) نورانی - دُمْهَا - مایع
- (٣) نور - دُمْهَا - روغن
- (٤) نور - گناهان - روغن

٤٢- عَيْنَ الْخَطَأِ فِي التَّرْجِمَةِ:

- (١) العُسْبُ: گیاه / الوقایة: پیشگیری
- (٢) إِضَاعَة: از بین بردن / چدور: سینه‌ها
- (٣) أَحْزَاب: گروه‌ها / خَلَاق: بسیار آفریننده
- (٤) سائق: مایع / هائف: رادیو

٤٣- عَيْنَ الصَّحِيحَ فِي التَّرْجِمَةِ:

- (١) نَصْرٌ: تر و تازه / رُبَّاج: شیشه
- (٢) قَنْدٌ: بند / إِكْرَا: رشت
- (٣) نُفَاهَة: زباله / حُجْرَة: سنگ

٤٤- فَيَأْلِعُقُ الْقِطْ جَرَحَهُ عِدَّةً مَرَّاتٍ حَتَّى يَلْتَئِمُ: عَيْنَ الصَّحِيحَ فِي تَرْجِمَةِ الْكَلِمَاتِ الْمُعَيْنَةِ:

- (١) می‌چشد - زخم خود - شفا می‌یابد
- (٢) می‌خورد - جراحتش - درمان شد
- (٣) می‌لیسد - زخمش - بهبود یابد
- (٤) می‌مالد - زخم - خوب شد

٤٥- تَسْتَطِيعُ الْحِرَبَاءَ أَنْ تَرِي فِي اِنْجَاهِينِ فِي وَقْتٍ وَاحِدٍ: عَيْنَ الصَّحِيحَ فِي تَرْجِمَةِ الْكَلِمَاتِ الْمُعَيْنَةِ:

- (١) جند - نگاه کنید - چند جهت
- (٢) آفتاب پرست - می‌بیند - دو سمت
- (٣) مرغابی - دید - دو جهت
- (٤) آفتاب پرست - ببیند - دو سمت

٤٦- وَيَتَفَكَّرُونَ فِي حَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ: عَيْنَ الْخَطَأِ فِي تَرْجِمَةِ الْكَلِمَاتِ الْمُعَيْنَةِ:

- (١) فکر می‌کنند - آفرینش
- (٢) اندیشه می‌کنند - آفرینش
- (٣) اندیشندند - خلق
- (٤) اندیشیدند - آفرینش

٤٧- (رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مَنَادِي لِلإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَّنَا): عَيْنَ الصَّحِيحَ فِي تَرْجِمَةِ الْكَلِمَاتِ الْمُعَيْنَةِ:

- (١) شنیدیم - ایمان آوردیم
- (٢) می‌شنویم - ایمان آوردیم
- (٣) شنیدیم - ایمان می‌آورید
- (٤) شنیدیم - ایمان بیاورید

٤٨- (رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكُفُّرْ عَنَا سَيِّعَاتِنَا وَتَوْفَنَا مَعَ الْأَبْرَارِ): عَيْنَ الصَّحِيحَ فِي تَرْجِمَةِ الْكَلِمَاتِ الْمُعَيْنَةِ:

- (١) گناهمان - بدی‌هایمان - در کنار
- (٢) گناهانمان - بدی‌هایمان - همراه
- (٣) گناهان - بدی‌ها - همراه
- (٤) بدی‌های ما - گناهان ما - با

■■ متراծ و متضاد ■■

٤٩- عَيْنَ الصَّحِيحَ فِي المُتَرَادِ أو المُتَضَادِ:

- (١) ظلام ≠ عدالة
- (٢) عداوة = حرب
- (٣) فرح ≠ حزن
- (٤) سائل ≠ جامد

٥٠- عَيْنَ الْخَطَأِ فِي المُتَرَادِ أو المُتَضَادِ:

- (١) صَنَعٌ = جَهَرٌ
- (٢) إِسْتَطَاعَ = قَدِيرٌ
- (٣) قُرْبٌ ≠ بَعْدٌ
- (٤) إحسان ≠ إساءة

٥١- عَيْنَ الصَّحِيحَ فِي المُتَضَادِ:

- (١) اقتربت ≠ ذهب
- (٢) ذَهَبٌ ≠ فِضَّةٌ
- (٣) كَلْبٌ ≠ قِطٌّ
- (٤) إِسْتَطَاعَ ≠ عَجَزَ

- ٥٢- عَيْنُ الْمُتَرَادِفِ لِهَذِهِ الْكَلِمَاتِ: «عَيْمٌ - يَنْبُوِعُ - سَلْمٌ»
 ١) قَيْمٌ - مَئِبٌعٌ - صَلْحٌ
 ٢) حِسَابٌ - عَيْنٌ - إِيمَانٌ
 ٣) سَحَابٌ - مَاءٌ - صَلْحٌ
 ٤) سَحَابٌ - عَيْنٌ - صَلْحٌ
- ٥٣- عَيْنُ الْمُتَضَادِ لِهَذِهِ الْكَلِمَاتِ: «إِنْتَعَدَ - تَحَرَّكَ - زَرَعَ»
 ١) إِقْتَرَبَ - تَوَقَّفَ - حَاصَدَ
 ٢) جَاءَ - سَكَنَ - حَسِبَ
 ٣) إِقْتَرَبَ - تَوَقَّفَ - حَاصَدَ
 ٤) وَصَلَ - وَقَفَ - حَاصَدَ

■■■ انتخاب الكلمة مناسب ■■■

- ٥٤- «إِنَّ بَعْضَ الْحَيَوانَاتِ بَغَرِيزَتِهَا الْأَعْشَابُ الطَّبِيَّةُ»؛ عَيْنُ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِ:
 ١) تَقْفِيرٌ
 ٢) تَعْرِفٌ
 ٣) تَنْظُرٌ
 ٤) تَهْجُّمٌ
- ٥٥- «أَحْيَاءً مائِيَّةً فِي أَعْمَالِ الْمُحِيطِ»؛ عَيْنُ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِ:
 ١) تَعْيِشٌ
 ٢) تَسْتَأِمٌ
 ٣) تَلْعُقٌ
 ٤) لَاتَعْيِشٌ
- ٥٦- «قَدَ شاعرًا كَبِيرًا قَصِيدَتَيْنِ عِنْدَ مُشَاهَدَةِ إِيوانِ كِسْرِيٍّ»؛ عَيْنُ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِ:
 ١) أَنْقَذَ
 ٢) أَصْلَحَ
 ٣) إِحْتَرَمَ
 ٤) أَنْشَدَ
- ٥٧- «جَمَالُ الْمَرْءِ فَصَاحَةُ ٤»؛ عَيْنُ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِ:
 ١) إِحْسَانٌ
 ٢) سَائِلٌ
 ٣) لِسَانٌ
 ٤) حُسَامٌ
- ٥٨- «بَرِسْلُ أَخْبَارُ الْغَابَةِ»؛ عَيْنُ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِ:
 ١) الْغَرَبُ
 ٢) الْحَمَامَةُ
 ٣) الْعَصْفُورُ
 ٤) الْبَطْأُ

■■■ ترجمة جملات ■■■

عَيْنُ الْأَصْحَاحِ وَالْأَدْقَقِ فِي التَّرْجِمَةِ (٥٩ - ٧١):

- ٥٩- «الْغَوَّاصُونَ الَّذِينَ ذَهَبُوا إِلَى أَعْمَاقِ الْمُحِيطِ لَيَلَّا، شَاهَدُوا مِئَاتِ الْمَصَابِحِ الْكَهْرَبَائِيَّةِ ذَاتَ الْأَوَانِ مُتَعَدِّدَةٍ»:
 ١) غَوَّاصانِي که شب هنگام به اعمق دریا رفتند، صدها چراغ برقی با رنگی متفاوت مشاهده کردند.
 ٢) غَوَّاصانِي که شب به اعمق اقیانوس ها رفته اند، هزاران چراغ برقی با رنگ هایی گوناگون دیده اند.
 ٣) غَوَّاصانِي که در شب به عمق اقیانوس می روند، صدها چراغ الکتریکی دارای رنگ های مختلفی را مشاهده می کنند.
 ٤) غَوَّاصانِي که در شب به اعمق اقیانوس رفتند، صدها چراغ الکتریکی دارای رنگ های مختلفی را دیدند.
- ٦٠- «الْأَسْمَاكُ الْمُضَيَّةُ تَحَوَّلُ ظَلَامَ الْبَخْرِ إِلَى نَهَارٍ مُضِيءٍ يَسْتَطِيعُ فِيهِ الْغَوَّاصُونَ التِّنَاطِ ضُورٍ فِي أَصْوَاءِ هَذِهِ الْأَسْمَاكِ»:
 ١) ماهی های نورانی، تاریکی دریا را به روزی روشن تبدیل می کنند که غَوَّاصان در آن می توانند در نور های این ماهی ها عکس برداری کنند.
 ٢) ماهی های نورانی، تاریکی دریاها را به یک روز روشن تبدیل می کنند که غَوَّاص ها در آن می توانسته اند در نور آن ماهی ها عکس بگیرند.
 ٣) ماهی های نورانی، تاریکی دریا را به روز روشن تبدیل می کنند و غَوَّاصان می توانند در نور های این ماهی عکس بگیرند.
 ٤) ماهی های نورانی، تاریکی های دریا را به روزی روشن تبدیل کرده اند که غَوَّاص ها در آن می توانند در نور این ماهی ها عکس برداری کنند.
- ٦١- «إِكْتَشَفَ الْغَلَمَاءُ أَنَّ هَذِهِ الْأَصْوَاءَ تَنْبِعُ مِنْ نَوْعٍ مِنَ الْبَكْتِيرِيا الْمُضَيَّةِ الَّتِي تَعْيِشُ تَحْتَ عَيْوَنِ تِلْكَ الْأَسْمَاكِ»:
 ١) دانشمندان کشف کرده اند که آن نورها از یک نوع باکتری درخشان فرستاده می شود که در زیر چشم آن ماهی ها زندگی می کرده اند.
 ٢) دانشمندان کشف کرده اند که این نورها از نوعی باکتری نورانی که زیر چشم های آن ماهی ها زندگی می کند، فرستاده می شود.
 ٣) دانشمندان کشف کرده اند که این نور از نوعی باکتری نورانی فرستاده می شود که در زیر چشم های آن ماهی زندگی می کند.
 ٤) دانشمندان کشف کرده اند که این نورها را یک نوع باکتری درخشان که زیر چشم های این ماهی ها زندگی می کند، می فرستد.
- ٦٢- «هَلْ يُمْكِنُ أَنْ يَسْتَفِيدَ الْبَشَرُ يَوْمًا مِنْ تِلْكَ الْمَعْجَزَةِ الْبَحْرِيَّةِ وَ يَسْتَعِينَ بِالْبَكْتِيرِيا الْمُضَيَّةِ لِإِنَّارَةِ الْمَدُنِ؟»:
 ١) آیا ممکن است بشر روزی از آن معجزه دریایی استفاده کند و از باکتری نورانی برای روشن کردن شهرها کمک بگیرد؟
 ٢) آیا ممکن است انسان روزی از آن معجزه دریا استفاده کند و از باکتری های درخشان برای روشن کردن شهر کمک بگیرد؟
 ٣) آیا ممکن است بشر روزی از آن معجزه های دریایی استفاده کند و از باکتری نورانی برای روشن کردن شهرها کمک بگیرد؟
 ٤) آیا امکان دارد بشر روزی بتواند از این معجزه دریایی بهره ببرد و از باکتری نورانی جهت روشن شدن شهرها کمک بگیرد؟

۶۳- «إِنَّ لِسَانَ الْقِطْطِ سِلَاحٌ طَبِيعِيْ دَائِمٌ لَاَنَّهُ مَمْلُوَّ بَعْدَدِ تُفْرِزُ سَائِلًا مُطْهَرًا»:

- (۱) زبان گربه یک سلاح طبی دائمی است زیرا آن شامل غدهایی است که مایع پاکی را ترشح می‌کنند.
- (۲) زبان اردک یک سلاح پزشکی همیشگی است گویی آن سرشار از غدهایی است که مایع پاک‌کننده‌ای را ترشح می‌کنند.
- (۳) زبان گربه یک سلاح پزشکی همیشگی است زیرا آن پر از غدهایی است که مایع پاک‌کننده‌ای را ترشح می‌کنند.
- (۴) زبان اردک یک سلاح طبی و دائمی است چرا که پر است از غدهایی که مایعات پاکی را ترشح می‌کنند.

۶۴- «قَدْ دَلَّتْ هَذِهِ الْحَيَوانَاتُ إِلَيْنَا عَلَى الْخَوَاضِ الطَّبِيعِيَّةِ لِكَثِيرٍ مِنَ الْبَاتَاتِ التَّبَرِيَّةِ»:

- (۱) این حیوانات، انسان را به خاصیت‌های دارویی بخشی از گیاهان صحرایی هدایت کرده‌اند.
- (۲) این حیوانات، انسان را به خواص پزشکی بسیاری از گیاهان بیابانی راهنمایی کرده‌اند.
- (۳) این حیوانات، انسان‌ها را به خاصیت پزشکی خیلی از گیاهان صحرایی رهنمون شده‌اند.
- (۴) این حیوان‌ها، انسان را به خواص دارویی بسیاری از گیاهان بیابانی راهنمایی می‌کنند.

۶۵- «لِلْغَرَابِ ضَوْئُ يَجْدُرُ بِهِ بَقِيَّةِ الْحَيَوانَاتِ حَتَّى تَبْتَعَدَ سَرِيعًا عَنْ مَنْطَقَةِ الْخَطَرِ»:

- (۱) برای کلاغ صدایی است که توسط آن به سایر حیوانات هشدار داده می‌شود تا سریعاً از مناطق خطرناک دوری کنند.
- (۲) کلاغ صدایی دارد که بقیه حیوانات از آن آگاه می‌شوند تا به سرعت، خود را از منطقه خطر دور سازند.
- (۳) کلاغ صدایی دارد که به وسیله آن به سایر حیوانات هشدار می‌دهد تا به سرعت از منطقه خطر دور شوند.
- (۴) کلاغ صدایی دارد که با آن به سایر حیوانات هشدار می‌دهد تا سریعاً آن‌ها را از منطقه خطر دور کند.

۶۶- «تَسْتَطِيعُ الْحِرَباءُ أَنْ تُدِيرَ عَيْنِيهَا فِي اِتَّجَاهَاتٍ مُخْتَلِّفَةٍ دُونَ أَنْ تُحَرَّكَ رَأْسَهَا»:

- (۱) آفتابپرست می‌تواند چشمش را در جهت‌های گوناگون بگرداند بدون این‌که سرش حرکت داده شود.
- (۲) آفتابپرست چشم‌هایش را به سمت‌های مختلفی می‌گرداند ولی سرش را حرکت نمی‌دهد.
- (۳) آفتابپرست‌ها می‌توانند چشم‌هایشان را در جهت‌های گوناگونی بچرخانند بدون این‌که سر خود را تکان دهند.
- (۴) آفتابپرست می‌تواند چشم‌هایش را در سمت‌های مختلفی بچرخاند بدون این‌که سر خود را حرکت دهد.

۶۷- «لَا تَتَحَرَّكُ عَيْنُ الْبُومَةِ وَلَكِنَّهَا تَعْوَضُ هَذَا التَّقْصُ بِتَحْرِيلِ رَأْسِهَا فِي كُلِّ نَاحِيَةٍ»:

- (۱) چشم جعد حرکت نمی‌کند ولی او می‌تواند این نقص را با حرکت دادن سر خود به هر جهتی جبران کند.
- (۲) چشم‌های جعد حرکت نمی‌کند ولی این نقص با حرکت سرش در هر ناحیه‌ای جبران می‌شود.
- (۳) چشم جعد حرکت نمی‌کند ولی این کمبود با حرکت کردن سر او در هر سمتی جبران می‌شود.
- (۴) چشم جعد حرکت نمی‌کند ولی او این کمبود را با حرکت دادن سرش به هر سمتی جبران می‌کند.

۶۸- «تَسْتَطِيعُ الْبُومَةُ أَنْ تُدِيرَ رَأْسَهَا دَائِرَةً كَامِلَةً دُونَ أَنْ تُحَرَّكَ جَسْمَهَا»:

- (۱) آفتابپرست می‌تواند سرش را یک دور کامل بگرداند بدون این‌که بدنش حرکت داده شود.
- (۲) جعد می‌تواند سر خود را به یک دایره کامل تبدیل کند بدون این‌که خودش را حرکت دهد.
- (۳) آفتابپرست می‌تواند سر خود را یک دور کامل بچرخاند بدون این‌که جسمش حرکت داده شود.
- (۴) جعد می‌تواند سرش را یک دور کامل بچرخاند بدون این‌که بدنش را حرکت دهد.

۶۹- «رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ»:

- (۱) ای پروردگار من، به تو پناه می‌برم از این‌که چیزی را از تو بخواهم که به آن آگاهی ندارم.
- (۲) پروردگار، همانا من به تو پناه بردم که چیزی را از تو خواسته باشم که نسبت به آن علمی ندارم.
- (۳) ای خدای من، به راستی به تو پناه می‌بردم از این‌که چیزی را از تو بخواهم که آگاهی نسبت به آن وجود ندارد.
- (۴) خدای، من باید به تو پناه ببرم از این‌که چیزی را درخواست کنم که به آن علمی ندارم.

۷۰- «وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمَ إِنَّكُمْ ظَلَّمَتُمْ أَنْفُسَكُمْ»:

- (۱) و در آن هنگام موسی به قومش گفت: ای قوم من، چرا شما به خودتان ستم کردید؟
- (۲) و هنگامی که موسی به قوم خود گفت: ای قوم، همانا شما بر خودتان ظلم می‌کنید.
- (۳) و هنگامی که موسی به قومش گفت: ای قوم من، به راستی شما بر خودتان ستم کردید.
- (۴) و در آن هنگام موسی به قوم خود گفت: ای قوم من، شما به خودتان ستم می‌کنید.

٧١- ﴿لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ﴾

- (۱) برای خودم نفع و ضرری نداشتم مگر آن‌چه پروردگارم بخواهد.
- (۲) برای خودم سود و زیانی ندارم مگر آن‌چه خداوند بخواهد.
- (۳) برای خودم سود و زیانی نمی‌خواهم مگر آن‌چه خداوند خواسته باشد.
- (۴) برای خودم نفع و ضرری ندارم مگر آن‌چه خداوند برایم بخواهد.

٧٢- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) ما قَسَمَ اللَّهُ لِلْعِبَادِ شَيْئًا أَفْضَلَ مِنَ الْعُقْلِ: خداوند برای بندگانش چیزی برتر از عقل تقسیم نکرده است.
- (۲) ﴿يَرِيدُ أَن يُخْرِجَكُم مِّنْ أَرْضِكُمْ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ﴾: می‌خواهد که شما از سرزمینتان بیرون بروید پس چه دستور می‌دهید؟
- (۳) ﴿أَخَافُ أَن يَأْكُلَهُ الذَّبَّ وَ أَنْتُمْ عَنْهُ غَافِلُونَ﴾: می‌ترسم که گرگ او را خورده باشد و شما غافل باشید.
- (۴) ﴿إِنَّا نَطَمَعُ أَن يَعْفُرَ لَنَا رَبُّنَا حَطَابِيَّا﴾: ما امیدواریم که پروردگارمان برای ما گناهانمان را بخواهید.

٧٣- عَيْنُ الْحَطَّا:

- (۱) ﴿لَا تُحِبِّونَ أَن يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُم﴾: آیا دوست ندارید که خداوند شما را بیامزد؟
- (۲) ﴿وَاجْعُلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ﴾: و برای من یاد نیکو در میان دیگران قرار بده.
- (۳) السُّكُوتُ ذَهَبٌ وَ الْكَلَامُ فِصْحٌ: سکوت طلاست و سخن نقره است.
- (۴) ﴿وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَ نَسِيَ حَلْقَةً﴾ و برای ما مثلی زد و خلقت خوبش را فراموش نمود.

٧٤- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) ﴿فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ﴾: خداوند آرامش را بر پیامبر و مؤمنان نازل نمود.
- (۲) أَكْبَرُ الْحَمْقِ الْإِغْرَاقِ فِي الْمَدْحِ وَ الدَّمْ: بزرگ‌ترین نادانی، زیاده‌روی در ستایش و نکوهش کردن است.
- (۳) ﴿أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْإِيمَانِ وَ تَنْسَوْنَ أَنفُسَكُمْ﴾: آیا مردم را به نیکی فرا می‌خوابید و خودتان را فراموش کرده‌اید؟
- (۴) أَحَبُّ عِبَادَ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ أَنْفَعُهُمْ لِعِبَادِهِ: از میان بندگان خداوند کسانی را دوست دارم که برای بندگان دیگر سودمند باشند.

٧٥- عَيْنُ الْحَطَّا:

- (۱) ﴿لَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا﴾: پروردگارت به کسی ستم نمی‌کند.
- (۲) ﴿يَرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ﴾: خداوند برای شما سختی نمی‌خواهد.
- (۳) سَيِّدُ الْقَوْمِ خَادِمُهُمْ فِي السَّفَرِ: رئیس قوم در سفر خدمتگزار آن‌هاست.
- (۴) ﴿لَا يَكُلُّ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا﴾: خداوند به کسی جز به اندازه توانایی‌اش تکلیف نمی‌کند.

■■■ تطبيق با واقعیت ■■■**٧٦- عَيْنُ الصَّحِيحِ حَسْبُ الْحَقِيقَةِ وَ الْوَاقِعِ:**

- (۲) الْبَطْ طَائِرٌ يَعِيشُ فِي الْبَرِّ فَقَطْ.
- (۴) حَسْنُ الْأَدْبِ لَا يَسْتُرُ قُبْحَ النَّسَبِ.

٧٧- عَيْنُ الْحَطَّا حَسْبُ الْحَقِيقَةِ وَ الْوَاقِعِ:

- (۲) نَظَرَ الْوَلَدُ إِلَى وَالِدِيهِ حَبَّا لَهُمَا عِبَادَةً.
- (۴) ذَنْبٌ وَاحِدٌ كَثِيرٌ وَ الْفُ طَاعَةٌ قَلِيلٌ.

٧٨- عَيْنُ الصَّحِيحِ حَسْبُ الْحَقِيقَةِ وَ الْوَاقِعِ:

- (۲) الْذَّبَّ عُضُوُّ أَمَامِ جَسْمِ بَعْضِ الْحَيَوانَاتِ.
- (۴) لَا يُحِرِّكُ الْحَيَوانُ ذَنْبَهُ غَالِبًا لِطْرَدِ الْحَشَراتِ.

٧٩- عَيْنُ الْحَطَّا حَسْبُ الْحَقِيقَةِ وَ الْوَاقِعِ:

- (۱) النَّدَمُ عَلَى السُّكُوتِ خَيْرٌ مِنَ النَّدَمِ عَلَى الْكَلَامِ.
- (۳) الْحَسَدُ يَأْكُلُ الْحَسَنَاتِ كَمَا تَأْكُلُ النَّازَ الْحَطَّاتِ.

پاسخ پرسش‌های چهارگزینه‌ای

۱ ترجمه سؤال: مفعولی را مشخص کن که مقدم بر فاعل نباشد (قبل از فاعل نیامده باشد)

(۱) «الإِنْسَان» فاعل و «ثُمَرَةً» مفعول است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) ضمیر «كَ» در «ذَلِكَ» مفعول و «الْحَيَوانَاتُ» فاعل است.

(۳) ضمیر «نا» در «يَدَرَسْنَا» مفعول و «مَعْلِمٌ» فاعل است.

(۴) ضمیر «كَ» در «يَنْفَعَكَ» مفعول و «الْمُؤْمِنُونَ» فاعل است.

۳ نکته: در عبارتی که فعل وجود نداشته باشد، فاعل هم وجود ندارد، بنابراین نیاز نیست که حتماً به دنبال فاعل بگردیم؛ در گزینه (۳) هیچ فعلی نیامده است، بنابراین فاعل هم ندارد.

۲ ترجمه سؤال: عبارتی را مشخص کن که در آن فاعل و مفعول هر دو آمده باشد.

(۱) «أَهَالِي» در گزینه (۲) فاعل و «جَوَابًا» مفعول است.

(۱) «نَفْسٌ» و «طَرِيقَةً» هر دو مفعول هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها: «عِلْمٌ» در گزینه (۲)، «أَكْثَرَ» در گزینه (۳) و «كَلَامٌ» در گزینه (۴) مفعول هستند.

۱ با توجه به مفهوم جمله، «يوسف» در نقش مفعول و «إخوة» فاعل است. «إخوة» جمع مكسر «أخ» می‌باشد.

۱ در این گزینه اگر «المؤمنات» را فاعل در نظر بگیریم و «الله» را مفعول، از نظر مفهوم درست نیست و اگر «الله» را فاعل بگیریم و «المؤمنات» را مفعول از نظر قواعد صحیح نیست زیرا فعل «تَخْرِجَ» از نظر جنس با «الله» مطابقت ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها: در گزینه‌های دیگر به ترتیب «الطلاب»، «أخ» و «الصَّيْنَى» فاعل هستند.

۳ بورسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «النَّجَارُ» در ابتدای جمله اسمیه آمده و مبتدا است.

(۲) در این جمله «هذه» در نقش فاعل است نه «الْحِكاِيَةُ».

(۴) در این گزینه نیز فقط «العام» فاعل است و «الدَّرَاسِيُّ» صفت آن می‌باشد.

۴ «الْمَلَمَةُ» در این گزینه فاعل است.

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) آیا هدیه‌ها به مناسبت جشن تولد معلم بود؟

(۲) هر کس نیکی بیاورد، ده برابرش را دارد.

(۳) دوستم به یک روتاست مسافرت می‌کند زیرا او به آرامش احتیاج دارد.

(۴) مورچه می‌تواند چیزی را حمل کند که پنجاه برابر وزن خودش می‌باشد.

۱ فعل «قَسْمٌ» به «الله» نسبت داده شده است؛ بنابراین «الله» فاعل است.

ترجمه عبارت: خداوند چیزی بالاتر از عقل را برای بندگان قسمت نکرد.

۲ «الله» فاعل و «سَكِينَةً» مفعول است.

ترجمه آیه: خداوند آرامش خود را بر رسولش و بر مؤمنان فرو فرستاد.

۱ ترجمه عبارت: ماهی‌های نورانی، تاریکی دریا را به یک روز نورانی تبدیل می‌کنند.

۳ «جُرْحَ» مفعول است و به ضمیر «هـ» اضافه شده است، بنابراین «جُرْحَهُ» یک ترکیب اضافی است.

ترجمه عبارت: گرمه معمولاً رخمش را چندبار می‌لیسد تا خوب شود.

۴ نکته: ضمایر متصل هرگاه به آخر اسم متصل شوند، نقش مضافق‌الیه را دارند. مثال: **أنفُسَكُم** مضافق‌الیه

۴ ترجمه سؤال: فاعلی را مشخص کن که مضافق باشد.

«أسَايَدَهُ» در نقش فاعل است که به ضمیر «نا» اضافه شده است.

(أسَايَدَتَنَا = مضافق و مضافق‌الیه)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «الله» فاعل و «نَفْسًا» مفعول است.

(۲) «وَلَدُ» فاعل و «صَغِيرٌ» صفت آن می‌باشد.

(۳) «الْتَّالِمِيْدُ» فاعل و «فَرِيقَ» مفعول است.

۳ **یَتَأَكَّرُ:** فعل / بعض: فاعل

بررسی سایر گزینه‌ها: ضمیر «هـ» در «شَاهَدَهُما»، «سَائِلًا» و ضمیر «هم» در «عَزَّفَهُمْ» به ترتیب در گزینه‌های دیگر مفعول هستند.

۵ نکته: ضمایر متصل هرگاه به انتهای فعل بچسبند، نقش مضافق‌الیه را عَزَّفَهُم (دقت کنید؛ ضمایری را که به انتهای فعل متصل می‌شوند، با ضمایری که جزء ساختار خود فعل هستند، اشتباہ نگیرید؛ مثلاً در «كَتَبْنَا» ضمیر «نا» مفعول نیست؛ زیرا جزء ساختمان خود فعل است، نه این که به فعل متصل شده باشد!

۱ «ظَاهِرَةً» مفعول و «عَجِيْبَةً» صفت آن است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) «أَنْفَسَ» در نقش مفعول و «كُم» در نقش مضافق‌الیه است.

(۳) «هـ» در «إِكْتَشَفَهُ» مفعول است.

(۴) «عِدَّةً» مفعول و «ضَوْرٍ» مضافق‌الیه آن می‌باشد.

۲ ترجمه سؤال: مفعولی را مشخص کن که از نوع ضمیر باشد.

«نا» در «شَاهَدَنَا» مفعول به است، چون به فعل «شَاهَدَ» متصل شده است. در سایر گزینه‌ها به ترتیب «اللَّغَةُ»، «أَسْتَادُ» و «اللَّغَةُ» مفعول به هستند.

۶ توجه: «شَاهَدَنَا» در گزینه (۳) در صیغه اول شخص جمع (متکلم مع الغیر) است و «نا» در آن مفعول نیست، زیرا جزء ساختار خود فعل است نه این که به فعل متصل شده باشد.

۴ «الفلاح» مبتدا و «من» خبر است.

ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) نیروی برق در عصر ما علت اصلی پیشرفت صنایع جدید است.
- ۲) صاعقه، برقی است که از آسمان همراه رعد پایین می‌آید.
- ۳) مسجد امام اثرب قدمی در استان اصفهان است.
- ۴) کشاورز کسی است که در مزرعه کار می‌کند.

۳ برسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) فعل «استفادت» فعلی است که مربوط به «الجندی» است، بنابراین باید به صورت مذکور باید. ← استفادت
- ۲) مرجع ضمیر «ها» در «يَوْمَهَا»، «وَالِّد» است. پس باید به صورت مذکور باید. ← يَوْمَهُ
- ۳) فعل «تحري» به «حَيَوان» نسبت داده شده است، بنابراین باید به شکل مذکور باید. ← يَحْرِسُ
- ۴) ترجمه سؤال: عبارتی را مشخص کن که در آن فاعل و مبتدا هر دو وجود داشته باشد.

«السفينة» مبتدا و «جُنُودُ» فاعل برای فعل «تَرَأَّلَ» می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) «جمال» و «ثمرة» مبتدا و «نشر» و «العمل» خبر هستند.
- ۲) «سيارة» فاعل است.
- ۳) «العلم» و «الجهل» مبتدا و «أصل» (هر دو) خبر است.

۱ برسی سایر گزینه‌ها:

- «تسعة عشر» در گزینه (۲) مبتدا، «خمسة» در گزینه (۳) مضافقاً و «أحد عشر» در گزینه (۴) در نقش مفعول است.

۲ آن: مبتدا / دخلت: خبر / أنت: مبتدا / تدخل: خبر

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) أنت: مبتدا / حفظت: خبر

- (۳) الكلام: مبتدا / كالدّواه: خبر / قليل: مبتدا / ينفع: خبر / أكثـر: مبتدـا / قـاتـلـ: خـبر

(۴) أكـثـرـ: مبـتدـا / في لـسـانـ: خـبر

۴ «المرافق» مبتدا و «العامة» صفت آن می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) «تفكير» مبتدا و «ساعة» مضافقاً آن است.
- ۲) «الفستان» مبتدا و «من الملابس» خبر است.
- ۳) «أيام» مبتدا و «الأسبوع» مضافقاً آن می‌باشد.

۲ «قـلـ من أـنـزلـ الـكتـابـ الـذـيـ جاءـ بـهـ مـوسـىـ»

۳ ۲ ۱

ترجمه عبارت: بگو چه کسی کتابی را که موسی آن را آورد، نازل نمود؟

۴ «قمران» فاعل برای فعل «يَدُورُ» می‌باشد و «إثناي» نیز صفت آن است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) «يَوْمَن» اسم مثنی و در نقش خبر است.
- ۲) «عَدْوَان» به معنای «دشمنی» و یک اسم مفرد است و نباید آن را با مثنی اشتباه گرفت. «الْأَحَوْنَ» نیز اسم مثنی است، ولی در نقش مضافقاً می‌باشد.

۳ «الشـيـطـانـ» یک اسم مفرد است.

- ◆ **توجه:** وجود «ان» در انتهای هر کلمه‌ای، دلیل بر مثنی بودن آن نیست.
۲ ضمير «نا» در «يَسـاعـدـنـا» چون به انتهای فعل متصل شده است، مفعول می‌باشد.

◆ **نکته:** ضمایر متصل در صورتی مفعول هستند که به انتهای فعل متصل شوند. در مورد ضمیر «نا» فقط حواسمن باشد که این ضمیر در فعل ماضی صیغه اول شخص جمع، مفعول نیست. (مانند: حَرَجْنَا: خارج شدیم / ساعدنا: کمک کردیم)

۴ «جـدارـ» در نقش مفعول و «خـشـبـيـاـ» صفت آن است.

بررسی سایر گزینه‌ها: در گزینه‌های (۱) و (۲) مفعول وجود ندارد و در گزینه (۳) صخرهً مفعول است.

۳ «نـقـودـ» جـمعـ مـكـسـرـ «نـقـدـ» و در نقش مفعول است.

بررسی سایر گزینه‌ها: در گزینه‌های دیگر به ترتیب «تسليمه»، «أمانة» و «نفس» مفعول هستند که همگی مفرد می‌باشند.

۱ البـلـوغـ یک اسم مفرد به معنای «رسیدن» است و جمع مكسر نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها: در گزینه‌های دیگر به ترتیب ضمیر «كـمـ» در «يـخـرـجـكـمـ»، «صـورـاـ» و «أـحـدـ» مفعول به هستند.

۱ «بعـضـ» در این گزینه نقش مضافقاً می‌دارد.

ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) بر همه مردم واجب است که با یکدیگر به صورت مسامحت آمیز هم زیستی کنند.
- ۲) هر گروهی به آن چه دارند خوشحال هستند.

۳) حمید و دوستش در گفتارشان راستگو هستند.

۴) مادر از فرزندش خواست یک کیف پر از طلا را حمل کند.

۴ برسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) «أنـفـسـ» جـمعـ مـكـسـرـ است و مـفـرـدـ آـنـ «نـفـسـ» مـيـباـشـد.
- ۲) «أوقـاتـ» جـمعـ مـكـسـرـ است نـهـ جـمعـ مؤـثـثـ سـالـمـ.

◆ **توجه:** وجود «ات» در انتهای کلمات همیشه نشانه جمع مؤثث سالم نیست.
۳) إـخـوـةـ نـيـزـ جـمعـ مـكـسـرـ «أـخـ» و مـذـكـرـ مـيـباـشـد.

۲ ترجمه عبارت: قلب‌های انسان‌های آزاده بر حفظ پیمان‌هایشان استوار است.

۱ «سَمِعْنَا» فعل ماضی [رَدَّ گَزِينَه (۲)] و در صیغه اول شخص جمع است [رَدَّ گَزِينَه (۳)]; «آمَتَا» نیز فعل ماضی است. [رَدَّ گَزِينَه های (۳) و (۴)]

۲

۴ ترجمه گزینه‌ها:

(۲) دشمنی = جنگ

(۴) مایع ≠ جامد

(۲) توانست = توانست

(۴) نیکی کردن ≠ بدی کردن

(۲) طلا ≠ نقره

(۴) توانست ≠ ناتوان شد

۴ ترجمه کلمات سؤال: «ابر - چشم - صلح»

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) ارزشمند - منبع - صلح

(۳) ابر - آب - صلح

۱ ترجمه کلمات سؤال: «دور شد - حرکت کرد - کاشت»

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) نزدیک شد - ایستاد - دروغ کرد

(۳) نزدیک شد - ایستاد - اتفاق افتاد

(۴) رسید - ایستاد - دروغ کرد

۲ ترجمه عبارت سؤال: «برخی حیوانات، با غریزه خود، گیاهان

دارویی را».

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) می‌توانند (۲) می‌شناسند (۳) می‌بینند (۴) حمله می‌کنند

۳ دقت گنید: فعل‌ها به این علّت بهصورت «جمع» ترجمه شده‌اند که به «الحيوانات» برمی‌گرددند، و گرنّه همه آن‌ها «سوم شخص مفرد مؤثث» هستند.

۱ ترجمه عبارت سؤال: «موجودات زنده آبری در اعماق اقیانوس

:».....

(۱) زندگی می‌کنند (۲) دریافت می‌کنند

(۳) می‌چشند (۴) زندگی نمی‌کنند

۴ ترجمه عبارت سؤال: «دو شاعر بزرگ، دو قصیده را هنگام دیدن

ایوان کسری»:

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) نجات دادند (۲) اصلاح کردند (۳) احترام گذاشتند (۴) سرو و دند

۴ توجه: فعل‌ها به این علّت به شکل جمع ترجمه شده‌اند که به «شاعران» نسبت داده می‌شوند، و گرنّه همه آن‌ها در صیغه «سوم شخص مفرد مذکور» هستند.

۳ ترجمه عبارت سؤال: «زیبایی انسان، شیوه‌ای اوست.»:

(۱) نیکی (۲) مایع (۳) زبان (۴) شمشیر

۱ «إثنان» در نقش مبتدا و یک اسم مثنی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) «الجيـران» مبتدا و جمع مکسر «الجار» (همسایه) است.

(۳) «سلمـان» مبتدا و یک کلمه مفرد است.

(۴) «مهـزان» به معنی «جـشـوارـه» نیز مبتدا است، ولی مفرد است.

۴ توجه: وجود «ان» در انتهای کلمات، دلیل بر مثنی بودن همه آن‌ها نیست.

۳ فاعل «تأكـلـ»، «النـائـش» می‌باشد که مذکور است، پس فعل نیز باید

به صورت مذکر باید. ← يأكـلـ

۳ این جمله با فعل «أنـزلـ» شروع شده است، بنابراین جمله فعلیه

است. ولی در سایر گزینه‌ها جملات با اسم شروع شده‌اند و اسمیه می‌باشند.

۱ «حـيـاء» و ضمير «كـ» در «أشـكـرـكـ» هر دو مفعول هستند.

۱ با توجه به این‌که فعل «أثـارـتـ» مؤثث است نمی‌تواند فاعل آن

«انتـهـا» باشد بنابراین «محاـولـة» در نقش فاعل و «انتـهـا» مفعول‌به است.

۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «الإـعـصـارـ» مذکور است، پس فعل و ضمير مربوط به آن نیز باید مذکر باید.

← يـفـقـدـ الـإـعـصـارـ سـرـعـةـ

(۲) «البـوـمـةـ» مؤثث است. بنابراین ضمير مربوط به آن هم باید مؤثث باشد.

← زـأسـهاـ

(۴) با توجه به این‌که فاعل یعنی «الحـافـلـةـ» مؤثث است، فعلش هم باید مؤثث

بـيـاـيدـ. ← وـقـفـتـ

۳ ترجمه سؤال: گزینه‌ای را مشخص کن که در آن مبتدا، فاعل و

مفعول با هم نباشد.

اللهـ: فـاعـلـ / الـأـمـثـالـ: مـفـعـولـ

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) الحـسـدـ: مـبـتـداـ / الـحـسـنـاتـ: مـفـعـولـ / التـارـ: فـاعـلـ / الـحـطـبـ: مـفـعـولـ

(۲) ضـمـيرـ «هـ» در يـأـكـلـهـ: مـفـعـولـ / الذـيـنـ: فـاعـلـ / أـنـثـمـ: مـبـتـداـ

(۴) أـنـاـ: مـبـتـداـ / الرـسـائـلـ: مـفـعـولـ / زـمـيلـ: فـاعـلـ

۴

۳

۴ ترجمه درست: سائق: راننده / هاتـفـ: تـلـفـنـ

۱ ترجمه درست سایر گزینه‌ها:

(۲) مـسـجـلـ: دـسـتـگـاهـ ضـبـطـ / جـاهـزـ: آـمـادـهـ

(۳) حـجـرـةـ: اـتـاقـ

(۴) إـكـراـهـ: اـجـبـارـ

۳ ۴ توجه: «يـأـتـئـمـ» فعل مضارع است [رـدـ گـزـينـهـ هـايـ (۲) و (۴)]

۴ ۴ حل سـرـيعـ: «تـرـىـ» فعل مضارعی است کـه بعد از «أـنـ» آـمـدـهـ،

بنابراین به صورت مضارع التراجمی ترجمه می‌شود. [رـدـ سـاـيـرـ گـزـينـهـ هـاـ]

۴ «يـتـفـكـرـونـ» فعل مضارع است. [رـدـ گـزـينـهـ (۴)]

۳ اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) هشدار داده می‌شود ← هشدار می‌دهد / مناطق ← منطقه («منطقه» مفرد است).
- (۲) از آن آگاه می‌شوند ← را با آن هشدار می‌دهد / زاید بودن «خود را» / دور سازند ← دور شوند
- (۴) زاید بودن «آن‌ها را» / دور کند ← دور شوند

۴ اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) چشمش ← چشمانش / جهت‌های گوناگون ← جهت‌هایی گوناگون، جهت‌های گوناگونی («اتجاهات مختلف» یک ترکیب وصفی ناشناس است). / سرش ← سرش را / حرکت داده شود ← حرکت دهد
- (۲) عدم ترجمه «تستطیع» / می‌گرداند ← بگرداند / ولی ← بدون این‌که / حرکت نمی‌دهد ← حرکت دهد («تحرک» فعل مضارع مثبت است).
- (۳) آفتاب‌پرستها ← آفتاب‌پرست («الجِرَاء» مفرد است). / می‌توانند ← می‌تواند / چشم‌هایشان ← چشم‌هایش / بچرخانند ← بچرخاند / تکان دهند ← تکان دهد
- حل سریع:** تحرک: حرکت دهد، تکان دهد [رد سایر گزینه‌ها]

۴ اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) زاید بودن «می‌تواند» / جبران کند ← جبران می‌کند
- (۲) چشم‌های ← چشم / نقش ← نقش را / جبران می‌شود ← جبران می‌کند
- (۳) کمبود ← کمبود را / حرکت کردن ← حرکت دادن / جبران می‌شود ← جبران می‌کند

حل سریع: تُعْوِّض: جبران می‌کند [رد سایر گزینه‌ها]**۴ اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:**

- (۱) آفتاب‌پرست ← جغد / بدنش حرکت داده شود ← بدنش را حرکت دهد
- (۲) زاید بودن «به» / تبدیل کند ← بچرخاند / خودش ← بدنش
- (۳) آفتاب‌پرست ← جغد / جسمش حرکت داده شود ← جسمش را حرکت دهد

۱ اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۲) پروردگار ← ای پروردگار من / پناه برم ← پناه می‌برم («أَعُوذُ» فعل مضارع است). / خواسته باشم ← بخواهم
- (۳) می‌بردم ← می‌برم / وجود ندارد ← ندارد
- (۴) باید ... ببرم ← می‌برم / عدم ترجمه ضمیر «كَ» در «أسألكَ»

حل سریع: أَعُوذُ: پناه می‌برم [رد سایر گزینه‌ها]**۳ اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:**

- (۱) در آن هنگام ← هنگامی‌که / زاید بودن «چرا»
- (۲) ای قوم ← ای قوم من / ظلم می‌کنید ← ظلم کردید («ظَلَمْتُمْ» فعل ماضی است).
- (۴) در آن هنگام ← هنگامی‌که / ستم می‌کنید ← ستم کردید

۱ ترجمه عبارت سؤال: «..... اخبار جنگل را می‌فرستد.»:

ترجمة گزینه‌ها:

- (۱) کلاح (۲) کبوتر (۳) گنجشک (۴) اردک

۴ اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) دریا ← اقیانوس / رنگی متفاوت ← رنگ‌هایی گوناگون («أَلوان» جمع «لون» است).
- (۲) اقیانوس‌ها ← اقیانوس («المحيط» مفرد است). / هزاران ← صدها
- (۳) عمق ← اعمق / می‌روند ← رفتند. («دَهْبَا» فعل ماضی است). / مشاهده می‌کنند ← مشاهده کردند. («شَاهَدُوا» فعل ماضی است).

۱ اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۲) دریاها ← دریا («البحر» مفرد است). / توانسته‌اند ← می‌توانند («يَسْتَطِعُ» فعل مضارع است). / نور ← نورها («أَضْوَاء» جمع «ضوء» است). / آن ← این («هذا» برای اشاره به نزدیک است).
- (۳) روز روشن ← روزی روشن، روز روشنی («نَهَارٌ مُضِيءٌ» یک ترکیب وصفی ناشناس است). / و ← که / عدم ترجمه «فيه» / ماهی ← ماهی‌ها («الأسماك» جمع «السمك» است).
- (۴) تاریکی‌ها ← تاریکی («ظَلَامٌ» مفرد است). / تبدیل کرده‌اند ← تبدیل می‌کنند («تَحَوَّلُ» فعل مضارع است). / نور ← نورهای

۲ اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) آن ← این («هذا» برای اشاره به نزدیک است). / چشم ← چشم‌ها («عَيْنٌ» جمع «عين» است). / زندگی می‌کرده‌اند ← زندگی می‌کنند («تَعْيِشٌ» فعل مضارع است).
- (۳) نور ← نورها («أَضْوَاء» جمع «ضوء» است). / ماهی ← ماهی‌ها («الأسماك» جمع «السمك» است).
- (۴) را ← از / این (قبل از «ماهی‌ها») ← آن («تلك» برای اشاره به دور است). / می‌فرستد ← فرستاده می‌شود

۱ اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۲) دریا ← دریایی («البحريَّة» صفت برای «المعجزة» است). / باکتری‌های باکتری / شهر ← شهرها («المَدُنُّ» جمع «المدنية» است).
- (۳) معجزه‌های ← معجزة («المعجزة» مفرد است).
- (۴) زاید بودن «بتواند» / این ← آن / روشن شدن ← روشن کردن

۳ اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) شامل ← پر از / پاکی ← پاک‌کننده‌ای
- (۲) اردک ← گربه / گویی ← زیرا
- (۴) اردک ← گربه / مایعات ← مایع («سائِلٌ» مفرد است). / پاکی ← پاک‌کننده‌ای

۲ اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) دارویی ← پژوهشی / بخشی ← بسیاری
- (۳) انسان‌ها ← انسان / خاصیت ← خاصیت‌های («الخَواصُ» جمع «الخاصة» است).
- (۴) دارویی ← پژوهشی / راهنمایی می‌کنند ← راهنمایی کرده‌اند. («قد دلت» فعل ماضی نقلی است).

۳) تاریکی، وجود نور در طبیعت است.

۴) خوبی ادب، زشتی نژاد را نمی‌پوشاند.

۱ ترجمه‌گزینه‌ها:

۱) دوستی نادان بهتر از دشمنی عاقل است.

۲) نگاه فرزند به پدر و مادرش از روی محبت به آن‌ها، عبادت است.

۳) دوست‌داشتنی‌ترین بندگان خدا نزد او، سودمندترین آن‌ها برای بندگانش است.

۴) یک گناه، بسیار و هزار بندگی اندک است.

۲ ترجمه‌گزینه‌ها:

۱) اردک پرنده‌ای است که در جاهای متروک (رها شده) زندگی می‌کند.

۲) دُم، عضوی در جلوی بدن برخی حیوانات است.

۳) گیاهان دارویی گیاهانی مفید برای درمان بیماری‌ها هستند.

۴) حیوان غالباً دم‌ش را برای دور کردن حشرات تکان نمی‌دهد.

۲ ترجمه‌گزینه‌ها:

۱) پشممانی بر سکوت بهتر از پشممانی بر سخن است.

۲) نماز همراه با نادانی بهتر از خواب همراه با دانش است.

۳) حسادت، خوبی‌ها را می‌خورد همان‌گونه که آتش، هیزم را می‌خورد.

۴) علم [مانند] گنجینه‌هایی است و کلید آن پرسش است.

۲ اشتباهات باز سایر گزینه‌ها:

۱) نداشم ← ندارم («لا أملك» فعل مضارع است). / پروردگارم ← خدا

۳) نمی‌خواهم ← ندارم / خواسته باشد ← بخواهد

۴) زاید بودن «برايم»

۴ ترجمه درست سایر گزینه‌ها:

۱) خداوند برای بندگان، چیزی برتر از عقل تقسیم نکرده است.

۲) می‌خواهد که شما را از سرزمینتان بیرون کند، پس چه دستور می‌دهید؟

۳) می‌ترسم که گرگ او را بخورد و شما از او غافل باشید.

۲ «الآخرين» به معنای «آیندگان» است.

۲ ترجمه درست سایر گزینه‌ها:

۱) خداوند آرامش خود را بر پیامبر و مؤمنان نازل نمود.

۳) آیا مردم را به نیکی دستور می‌دهید و خودتان را فراموش می‌کنید؟

۴) دوست‌داشتنی‌ترین بندگان خدا نزد او، سودمندترین آن‌ها برای بندگانش است.

۲ «بُريَّد» به معنای «می‌خواهد» و «الىيَّر» به معنای «آسانی» است.

۱ ترجمه‌گزینه‌ها:

۱) هر کس چیزی را بخواهد و تلاش کند، [آن را] می‌یابد.

۲) اردک پرنده‌ای است که تنها در خشکی زندگی می‌کند.

آزمون

■ عین الأصح والأدق في الجواب للترجمة أو المفهوم (١ - ٨) ■

١- «كَانَ ابْنُ سِينَا يَسْتَفِيدُ مِنَ الْأَعْشَابِ الطَّبِيبَةِ لِمَعَالَجَةِ الْأَمْرَاضِ وَإِنَّهُ قَدْ شَرَحَ فِي كِتَابِهِ «قَانُونٌ» خَواصَ هَذِهِ الْأَعْشَابِ.»:

(١) ابن سينا برای درمان بیماری‌ها از گیاهان دارویی استفاده می‌کرد و او در کتاب خود «قانون» خواص این گیاهان را شرح داده است.

(٢) در درمان بیماری‌ها در دوره این سينا از گیاهان دارویی استفاده می‌شد و در کتاب «قانون» خواص این گیاهان شرح داده شده است.

(٣) ابن سينا برای درمان بیماران از طب سنتی استفاده می‌کرد و او در کتابش «قانون» خاصیت این گیاهان را شرح می‌داد.

(٤) ابن سينا برای درمان بیماران از گیاه دارویی استفاده کرده بود و در کتاب خود «قانون» خواص این گیاهان را توضیح داده بود.

٢- «إِسْتَلَمَ السَّيَاحُونَ مَعْلَوَمَاتٍ قَيِّمَةً عَنْ «تَخْتَ جَمْشِيد» بِمُسَاعَدَةِ دَلِيلٍ وَالتَّقَطُوا صَوْرًا جَمِيلَةً مِنْ تِلْكَ الْأَثَارِ»:

(١) جهانگردان معلومات ارزشمندی پیرامون «تخت جمشید» به راهنمای دادند و عکس‌های زیبایی از آثار تحولی دادند.

(٢) گردشگران به کمک یک راهنمای اطلاعات زیادی پیرامون «تخت جمشید» جمع کردند سپس عکس‌های زیبایی از آن آثار گرفتند.

(٣) جهانگردان به کمک یک راهنمای معلوماتی با ارزش پیرامون «تخت جمشید» دریافت کردند و از آن آثار، عکس‌های زیبایی گرفتند.

(٤) مسافران به کمک یک راهنمای معلومات خوبی از تخت جمشید تهیه کردند، در حالی که عکس‌های زیبای آثار را هم به آن چسباندند.

٣- «مِنْ آثارِ الْغَصَبِ إِفْرَازُ الْمَوَادِ الْكِيمِيَّوِيَّةِ فِي الْجَسْمِ الَّتِي تُسَبِّبُ تَحْرِيكَ الْقَلْبِ وَتَضَعِيفَ الْأَعْصَابِ.»:

(١) خشم باعث ترشح مواد شیمیایی در بدن می‌شود که آثار بدی دارد و باعث تپش قلب و ضعیف کردن اعصاب می‌شود.

(٢) از آثار بد خشم ترشح مواد شیمیایی در بدن است که باعث تحریک قلب و ضعیف کردن اعصاب می‌شود.

(٣) خشم آثار بدی در ترشح مواد شیمیایی بر بدن دارد که قلب را تکان می‌دهد و اعصاب را ضعیف می‌کند.

(٤) آثاری که خشم روی بدن می‌گذارد بد است، از جمله بالا رفتن مواد شیمیایی است که سبب تحریک قلب و ضعیف کردن اعصاب می‌گردد.

٤- عین الصحيح:

(١) يُحَذَّرُ الْأَطْبَاءُ أَنْ نَسْتَفِيدَ مِنَ الرَّيْتَ الْثَّبَاتِيِّ، لِأَنَّ الرَّيْتَ الْحَيْوَانِيَّ يَضُرُّ الصَّحَّةَ: پزشکان هشدار دادند که از روغن گیاهی استفاده نکنید، زیرا برای سلامتی مضر است.

(٢) قَدْ عَيَّنُوا فِي الْبَحْرِ مِنْطَقَةً تَسْمَى مِنْطَقَةُ الْخَطَرِ وَالْذَّهَابِ إِلَيْهَا غَيْرُ مَسْمُوحٍ: در دریا منطقه‌ای را مشخص کرده‌اند که منطقه ممنوعه نام دارد و رفتن به آن جا نادرست است.

(٣) الْعَمَرُ هَدَيَّةٌ أَعْطَاهَا اللَّهُ فَلَا تُضِيِّعُوهَا بُلْ زَيْنُوهَا بِتَعْلِمٍ أَشْيَاءَ جَدِيدَةٍ: عمر هدیه‌ای است که خدا آن را عطا کرده است پس آن را تباہ نکنید، بلکه با آموختن چیزهای جدیدی زینتش دهید.

(٤) ارْتَقَعَ تَمَنُّ الْذَّهَبِ فِي السَّوقِ فَلَا يَسْتَطِيعُ النَّاسُ اشْتِرَاءَهُ فَيَسْتَرُونَ الْفِضَّةَ: قیمت نقره در بازار بالا می‌رود و مردم نمی‌توانند آن را بخرند پس طلا می‌خرند.

٥- عین الخطأ:

(١) لِكُلِّ بَلِدٍ لُّعْنَهُ الْخَاصَّةُ وَأَمَّا لِكُلِّ النَّاسِ فِي الدُّنْيَا لِغَةٌ عَامَّةٌ فِيهِ الإِنْجِليزِيَّةُ: هر کشوری زبان خاص خود را دارد، اما همه مردم در دنیا یک زبان مشترک دارند که انگلیسی است.

(٢) عِنْدَمَا يَعْوَضُ الْإِنْسَانُ خَطَايَاهُ كَانَهُ صَنَعَ جُسُورًا لِلتَّجَاحِ فَلَا يَسْعُرُ بِالْمَدَامَةِ: هنگامی که انسان اشتباهاتش را عوض می‌کند، گویا پلی برای موفقیت ساخته که احساس پشیمانی نمی‌کند.

(٣) تَنَاؤلُوا الْفَوَاكِهِ الْتَّضِيرَةِ لَأَنَّهَا ذَاتٌ فِي تَامِينَاتٍ كَثِيرَةٍ: میوه‌های تازه بخورید، زیرا آن‌ها حاوی ویتامین‌های بسیاری هستند!

(٤) الْمَاءُ فِي الْمَوَاقِعِ الْعَادِيَةِ سَائِلٌ وَفِي الْحَرَارةِ يَتَحَوَّلُ إِلَى الْبَخَارِ وَفِي الْبَرُودَةِ يَتَحَوَّلُ إِلَى الْتَّلَاجِ: آب در موقع عادی مایع است و در گرما به بخار تبدیل می‌شود و در سرما به یخ تبدیل می‌گردد.

٦- عین ما يناسب في المفهوم: (أتَامُرُونَ النَّاسَ بِالْبَرِّ وَتَنْسُونَ أَنْفَسَكُمْ)

(١) لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى﴿

(٢) لَمَذَا تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ﴾

(٣) هُلْ جَزَءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ﴾

(٤) لَا يَكُلُّ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُشِّعَهَا﴾

٧- عَيْنُ الصَّحِيحِ عَلَى حَسْبِ الْحَقِيقَةِ وَالوَاقِعِ:

- ١) تَحْرَكُ عَيْنُ الْبُومَةِ فِي اتْجَاهَيْنِ فِي وَقْتٍ وَاحِدٍ.
 ٢) تَسْتَطِيعُ بَعْضُ الْحَيَوانَاتِ أَنْ تَعِيشَ فِي الْبَرِّ وَالْمَاءِ.

-٨- عَيْنُ الْخَطَا عَلَى حَسْبِ الْحَقِيقَةِ وَالوَاقِعِ:

- ١) لامتلك الحيوانات لغة خاصة للتalking بيئها.

٢) كانت الأعشاب الطبيعية سبيلاً وحيدة للمعالجة

■ ■ ■ إقرأ النص التالي بدقة ثم أجب عن الأسئلة بما يناسب النص (٩ - ١٢):

يقولون: الناس ثلاثة: عاقل وأحمق وفاجر. فالعقل طبيعته الحلم وحصلته الرأي الحسن، والأحمق إن تكلم عجل وأخطأ، وأما الفاجر فإن اعتمدت عليه خانك (به تو خيانة مى كند) وإن جالسته شائلك (تو را بدنام مى كند)؛ ويقولون أيضاً: للعقل خصال: يحلل عمن ظلمه ويتواضع لمن هو مثله ويعتزم بالله إذا وقعت فتنه. العاقل يعلم أن الحياة مكان مرور وعبور له و زينة وأنه كراكب يجلس تحت ظل (سايه) شجرة ثم يترکها و يذهب. العاقل لا يتبع هواه ولا يطیع شهوته لأنه مضاد للعقل، فالعقل صديق حميم والهوى عدو ظالم. العقل يزيد بكثرة التجارب واللسن ومن زاد عمره نقصت قوته بدنه وزادت قوته عقله؛ والتجربة مرآة (آينه) العقل والعقلة ثمرة الجهل.

٩- بمَ شَبَهَ الْكَاتِبُ الْإِنْسَانَ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا؟ شَبَهَهُ ب..... .

- ١) من يركب الفرس مرّة ثم يتركه في ظلّ شجرة.
 ٢) راكب يختار ظلّ شجرة لمدة قليلة ثم يتركها.

٣) طفلي يلعب تحت ظلّ شجرة ثم يذهب.
 ٤) سجّرة لها ظلّ طول النّهار لا طول الليل.

١٠ - عَيْنُ الْخَطَا عن خَصائِصِ الْعَاقِلِ؟

- (١) لاينطق بالخطأ و لا يجعل في التكلم.
 (٢) متواضع لأمثاله و حليم أمام من ظلمه.

٢) لا يختار هوى نفسه لأنّه يؤمّن أنّ الهوى مُضادًّا للعقل.
 ٣) يعتني بحبل العقل عندما وقعت فتنة.

١١ - عَيْنُ الصَّحِيفَةِ:

- (١) بعض الناس يُبَعِّون هواهُم الَّذِي عدُّوُ لَهُمْ وَيَتَرَكُونَ عَقْلَهُمُ الَّذِي صَدَّيقُهُمْ.

(٢) عَلَيْنَا أَلَا تَعْتَمِدُ عَلَى الْفَاجِرِ لَأَنَّهُ لَيْسَ الْحَلْمُ طَبِيعَتَهُ.

(٣) قُوَّةُ الْعَقْلِ تَنْقُضُ بِطْلُولِ الْعُمَرِ وَقُوَّةُ الْبَدْنِ تَزِيدُ عَلَى عَكْسِهِ.

(٤) الْأَحْمَقُ هُوَ الَّذِي يَعْلَمُ أَنَّ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا مَكَانٌ لَهُ وَلَيْبَ وَزِينَةٌ.

١٢ - ما هي ثمرة الجهل و مِرآة العقل؟

- ١) التجربة - الغفلة
٢) الغفلة - التجربة

عِينَ الْمَنَاسَتِ فِي الْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (١٣-٢٠):

١٣- عَنْ مَا يَشْتَهِي إِلَيْهِ الْحَمْلَةُ الْأَسْمَى:

- ١) صَرَحَ أَحَدُهُمْ بِعْتَةً بَعْدَ أَدَاءِ الصَّلَاةِ وَالدُّعَاءِ.
 ٢) إِعْمَلُوا صَالِحًا فِي حَيَاكُمْ لِرِضَايَةِ اللَّهِ تَعَالَى.

١٤- عن الصَّحِحِ فِي الْمَحْلِ الْأَعْرَابِ لِلْكَلِمَاتِ الْمُعَنَّى:

- ١) لم يكتشف الإنسان كل أسرار السُّنَّةِ الإلهيَّةِ: مبتدأ
 ٢) المسلمون تجاولوا أنْ تحققوا أهدافهم: فاعل

^{١٥}- عَنْ عَدَدِ الْحُجَّمَاءِ فِي الْعِبَادَةِ التَّالِيَةِ: فَقَدْ أَنْتَظَنَا إِلَيْهِ مَعْكُمْ مِنَ الْمُنْتَظَرِينَ ﴿٢﴾

- ٤) خمس، ٢) ثلات

- ٢) وَقَعْدَتْ هَذِهِ الْجِكَايَةُ قَبْلَ خَمْسِينَ سَنَةً.
 ٤) إِعْمَلْ لِدُنْيَاكَ كَأَنَّكَ تَعِيشُ أَبَدًا!

- ٢) أَمْضَيْتُ أَسْبُوعًا فِي إِحْدَى الْمَدِنِ السَّمَالِيَّةِ.
 ٤) سُوءُ الْأَدْبِ يَنَزَّلُ شَأْنَ إِلَيْسَانِ بَيْنَ الْآخَرِينَ.

- ٢) لَا تَسْأَلِي سُؤَالًا تَعْلَمُنِي جَوَابَهُ؛ هَذَا عَمَلُ قَبِيحٍ.
 ٤) التَّمَثَّلُ إِنْكَسَرَ بَعْدَ أَنْ عَصَفَتْ رِيَاحُ شَدِيدَةٍ.

١٩- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي الْمَحَلِ الْإِعْرَابِيِّ لِلْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطُّ: «قَالَ الْأَبُ لِأَفْرَادِ الْأُسْرَةِ: رَجَاءٌ إِجْلَبُوا بَعْضَ الْأَشْيَاءِ الْفُرْقَانِيَّةِ»

- ٢) فَاعِلٌ - مَفْعُولٌ - صَفَةٌ
 ٤) مُبْتَدَأٌ - فَاعِلٌ - مَضَافٌ إِلَيْهِ

٢٠- مَا هُوَ الْخَبَرُ فِي هَذِهِ الْعَبَارَةِ؟ «الْغَوَاضُونَ الَّذِينَ ذَهَبُوا إِلَى أَعْمَاقِ الْمُحِيطِ لِيَلَّا، شَاهَدُوا مِنَاتِ الْمَصَابِيحِ الْكَهْرَبَائِيَّةِ».

- ٢) ذَهَبُوا
 ٤) مِنَاتٍ

١٦- عَيْنُ عَبَارَةَ تَسْتَمِلُ عَلَى الْمَفْعُولِ بِهِ:

- ١) ﴿رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ﴾
 ٣) يَا صَدِيقَاتِي أَهْرَئِنَ مِنْ جَلِيسَاتِ السُّوَوَاءِ!

١٧- عَيْنُ الْخَطَأِ حَسْبَ الْفَوَاعِدِ:

- ١) أَشْكُرُ اللَّهَ بِمَا أَعْطَاكِي مِنَ النَّعْمَ.
 ٣) قَاطِعُ الرَّحْمَمِ مِنْ لَا يَدْهَبُ لِزِيَارَةِ أَقْرَبَائِهِ.

١٨- عَيْنُ مَا يَشْتَمِلُ عَلَى الْجُمْلَةِ الْفَعَلِيَّةِ:

- ١) الْمُدَبِّرُ طَرَدَ التَّلَمِيذَ الرَّابِطَ مِنَ الْمَدْرَسَةِ.
 ٣) الْعَلَمَاءُ يَعْتَقِدُونَ أَنَّ لِلْأَلْوَانِ تَأْثِيرًا عَلَى جِسْمِنَا.

پاسخ‌های تشریحی آزمون درس پنجم

۲ ترجمه درست: هنگامی که انسان اشتباهاتش را جبران می‌کند، گویا بل‌هایی برای موفقیت ساخته است، پس احساس پشیمانی نمی‌کند.

۲ ترجمه عبارت سؤال: آیا مردم را به نیکی فرمان می‌دهید و خودتان را فراموش می‌کنید؟
ترجمه گزینه‌ها:

(۱) برای انسان نیست جز آن چه تلاش نموده است (انسان فقط نتیجه تلاش خود را می‌بیند).

(۲) چرا می‌گویید آن چه را که [خود] انجام نمی‌دهید؟
(۳) آیا پاداش نیکی جز نیکی است؟

(۴) خداوند فقط به اندازه توانایی هر کس به او تکلیف می‌کند.

۳ ترجمه گزینه‌ها:

(۱) چشم جعد در یک زمان در دو جهت حرکت می‌کند.

(۲) پلیس می‌تواند با کلام امنیت را حفظ کند.

(۳) بعضی از حیوانات می‌توانند در خشکی و آب زندگی کنند.

(۴) اعماق اقیانوس همیشه تاریک است و هیچ‌گاه روشن نیست.

۱ ترجمه گزینه‌ها:

(۱) حیوانات زبان خاصی برای صحبت کردن در میان خود ندارند.

(۲) دُم عضوی است که فقط در حیوانات وجود دارد و در انسان وجود ندارد.

(۳) گیاهان دارویی تنها راه معالجه در قرن‌های گذشته بود.

(۴) روغن، ماده‌ای است که مردم در پختن غذا از آن استفاده می‌کنند.

■■ من زیر را به دقت بخوان سپس براساس آن به سؤالات (۱۲-۹)

پاسخ بدده:

می‌گویند: مردم سه دسته‌اند: عاقل، نادان و فاجر (گناهکار، فاسد). عاقل طبیعتش برداری و ویژگی‌اش اندیشه نیکو است، و نادان اگر حرف بزند عجله می‌کند و اشتباه می‌کند، و اما فاسد اگر به او اعتماد کنی به تو خیانت می‌کند و اگر با او همنشینی کنی بدنام و رسوایت می‌کند؛ و همچنین می‌گویند: عاقل ویژگی‌هایی دارد: در برابر کسی که به او ستم کرده، برداری می‌کند، و در برابر مانند خود فروتنی می‌کند و اگر بلا و مصیبته روی دهد به خدا پناه می‌برد. عاقل می‌داند که دنیا محل عبور و مرور و بازیچه و زینتی است. و او مانند سوارکاری است که زیر سایه درختی می‌نشیند سپس آن را ترک می‌کند و می‌رود. عاقل از هوای نفس‌ش پیروی نمی‌کند و مطیع شهوتش نیست؛ زیرا آن ضد عقل است. چرا که عقل دوستی صمیمی است و هوای نفس دشمنی ستمکار است. عقل با فزونی تجربه‌ها و سن، زیاد می‌شود و هر کس عمرش زیاد شود نیروی بدنش کم می‌شود و نیروی عقلش فزونی می‌یابد؛ و تجربه آینهٔ عقل و غفلت نتیجهٔ جهل و نادانی است.

■■ درست ترین و دقیق‌ترین جواب را در ترجمه یا مفهوم مشخص کن (۱-۸-۱):

۱ اشتباهات باز سایر گزینه‌ها:

(۲) در دوره این سینا ... استفاده می‌شد ← این سینا استفاده می‌کرد / عدم

ترجمه ضمیر «ه» در «کتابه» / شرح داده شده است ← شرح داده است

(۳) بیماران ← بیماری‌ها / طب سنتی ← گیاهان دارویی / خاصیت ←

خاصیت‌ها / شرح می‌داد ← شرح داده است [← ترکیب فعل آخر به صورت

«کان + فعل مضارع» نیست و نباید به صورت ماضی استمراری ترجمه شود.]

(۴) بیماران ← بیماری‌ها / گیاه ← گیاهان / استفاده کرده بود ← استفاده

می‌کرد / توضیح داده بود ← توضیح داده است.

۲ اشتباهات باز سایر گزینه‌ها:

(۱) جهانگردان معلومات ... به راهنمای دادند ← جهانگردان به کمک یک

راهنمای ... معلومات ... دریافت کردد / از این آثار تحويل دادند ← از آن آثار

گرفتند

(۲) اطلاعات زیادی ← معلومات ارزشمندی / جمع کردن ← دریافت کردن /

سپس ← و

(۴) خوبی ← با ارزشی / تهیه کردن ← دریافت کردن / در حالی که ← و /

عکس‌های زیبای آن آثار را هم به آن چسبانند ← از آن آثار عکس‌های

زیبایی گرفتند

۳ اشتباهات باز سایر گزینه‌ها:

(۱) خشم باعث ترشح مواد شیمیایی در بدن می‌شود ← از آثار بد خشم

ترشح مواد شیمیایی در بدن است / و ← که / تپش ← تحریک

(۳) خشم آثار بدی در ترشح مواد شیمیایی بر بدن دارد ← از آثار بد خشم

ترشح مواد شیمیایی در بدن است / تکان می‌دهد ← باعث تحریک قلب /

اعصاب را ضعیف می‌کند ← ضعیف کردن اعصاب می‌شود

(۴) آثاری که خشم روی بدن می‌گذارد بد است ← از آثار بد خشم / از جمله

بالا رفتن ← ترشح / عدم ترجمه «لیلچشم»

۴ ترجمه درست سایر گزینه‌ها:

(۱) پزشکان هشدار می‌دهند که از روغن گیاهی استفاده کنیم، زیرا روغن

حیوانی به سلامتی آسیب می‌رساند.

(۲) در دریا منطقه‌ای را مشخص کرده‌اند که منطقه خطر نام دارد و رفتن به

آن جا غیرمجاز است.

(۴) قیمت طلا در بازار بالا رفته است و مردم نمی‌توانند آن را بخرند، پس

نقره می‌خرند.

۳) المُسْلِمُونَ ← مبتدأ است، چون جمله اسمیه است و با همین کلمه شروع شده است.

۲ ﴿فَقُلْ إِنَّمَا الْعَيْبُ لِلَّهِ فَإِنْتَظِرُوا إِنَّمَا مَعْكُمْ مِنَ الْمُنْتَظَرِينَ﴾

۱ در عبارت مذکور، کار روی ضمیر «نا» انجام شده است، پس مفعول است.

❖ نکته: ضمایر متصل هرگاه به انتهای فعل متصل شوند، مفعول به هستند.

در این سؤال ضمیر «نا» به انتهای فعل «لاتَّجَّعُ» متصل شده است.

در گزینه‌های دیگر مفعول وجود ندارد.

ترجمة گزینه‌ها:

۱) خداوند، ما را همراه قوم ست‌مکاران قرار نده.

۲) این حکایت پنجاه سال پیش اتفاق افتاد.

۳) ای دوستان من، از همنشینان بد فرار کنید.

۴) برای دنیايت [چنان] کار کن، گویا تا ابد زندگی می‌کنی.

۱ با توجه به این‌که «أشَّكُرْ» فعل امر در صیغه «دوم شخص مفرد

مذکور» است، ضمیر «کِ» در «اعطاَكِ» با آن تناسب ندارد. ← اعطایک

ترجمة گزینه‌ها:

۱) خداوند را به خاطر نعمت‌هایی که به تو بخشیده است، سپاسگزاری کن.

۲) یک هفته را در یکی از شهرهای شمالی سپری کردم.

۳) قطع کننده [صلة] رحم کسی است که به دیدن نزدیکانش نمی‌رود.

۴) بی‌ابدی مقام انسان را در میان دیگران پایین می‌آورد.

۲ با توجه به این‌که عبارت با فعل «لا تَسْأَلِي» شروع می‌شود، جمله

فعلیه محسوب می‌شود.

جمله‌ها در سایر گزینه‌ها از نوع اسمیه هستند، چون با اسم شروع شده‌اند.

۲) «الأَبُّ»: فعل برای فعل «قالَ» می‌باشد.

«بعض»: مفعول برای فعل «اجْبَلُوا» است.

«الصَّرْوَرِيَّةُ»: صفت برای «الأشياء» است.

ترجمة عبارت: پدر به افراد خانواده گفت: «لطفاً برخی از چیزهای ضروری

را بیاورید.»

۳ همان‌طور که می‌دانیم خبر تکمیل کننده مفهوم جمله و رکن اصلی

کلام است.

ترجمة عبارت: غَوَّاصَانِي که شب‌هنگام به اعمق اقیانوس رفتند، صدها چراغ

برقی مشاهده کردند.

۳ نویسنده، انسان را در زندگی دنیا به چه چیزی تشبيه کرده است؟ آن را تشبيه کرده است به

ترجمة گزینه‌ها:

۱) کسی که یکبار سوار بر اسب می‌شود سپس آن را زیر سایه درختی رها می‌کند

۲) درختی که در طول روز سایه دارد نه در طول شب

۳) سوارکاری که سایه درختی را برای مدت کمی انتخاب می‌کند و سپس آن را رها می‌کند

۴) بچه‌ای که زیر سایه درختی بازی می‌کند، سپس می‌رود.

۴) گزینه غلط را در باره ویژگی‌های عاقل مشخص کن:

ترجمة گزینه‌ها:

۱) اشتیاه صحبت نمی‌کند و در سخن گفتن عجله نمی‌کند.

۲) هوای نفسش را انتخاب نمی‌کند؛ زیرا ایمان دارد هوای نفس ضد عقل است.

۳) در برابر امثال خود فروتن و در برابر کسی که به او ظلم کرده بردبار است.

۴) وقتی که گرفتاری و مصیبی روى می‌دهد به رسیمان عقل چنگ می‌زند.

۱) ترجمه گزینه‌ها:

۱) برخی از مردم از هوای نفسشان که دشمنشان است، پیروی می‌کنند و عقلشان را که دوست آن‌ها می‌باشد، رها می‌نمایند.

۲) ما نباید به شخص فاسد اعتماد کنیم؛ زیرا صبر، ویژگی و طبیعتش نیست.

۳) نیروی عقل با طول عمر کم می‌شود و نیروی بدن بر عکس آن زیاد می‌شود.

۴) احمق همان کسی است که می‌داند زندگی دنیا محل سرگرمی و بازیچه و زینتی است.

۳ نتیجه نادانی و آینه عقل چیست؟

۱) تجربه - غفلت ۲) پیروی از هوای نفس - دین

۳) غفلت - تجربه ۴) نافرمانی - ثروت

■■■ گزینه مناسب را در جواب سؤال‌های زیر مشخص کن (۲۰-۱۳):

۲ همان‌طور که می‌دانیم جمله اسمیه جمله‌ای است که با اسم شروع

می‌شود و جمله فعلیه جمله‌ای است که با فعل شروع می‌شود. با این توضیح «نَحْنُ نَسَاعِدُ...» در گزینه (۲) جمله اسمیه محسوب می‌شود.

۴ «ذنوب» مفعول برای فعل «يَعْفُر» می‌باشد؛ چون کار روی آن انجام شده است.

ترجمه گزینه (۴): آیا دوستداری که خداوند گناهات را ببخشد؟

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) الإِنْسَانُ ← فاعل برای فعل «يَكْتَشِفُ» است.

۲) واحد ← صفت برای «فقیه» است و چون تکمیل کننده مفهوم جمله نیست، پس نمی‌تواند خبر باشد.